

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ**

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Από τα πρακτικά της με αριθμό 17ης/2020, συνεδρίασης του Περιφερειακού Συμβουλίου το Σάββατο, 5 του μηνός Σεπτεμβρίου 2020, με τηλεδιάσκεψη.

Αριθ. απόφασης 163-17/2020

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Έγκριση εξειδίκευσης πίστωσης και καθορισμός αμοιβής πληρεξουσίου δικηγόρου για την άσκηση αναιρέσεων κατά δικαστικών αποφάσεων ενώπιον του ΣΤΕ

Σήμερα ημέρα Σάββατο 5 Σεπτεμβρίου 2020 και ώρα 10:00 π.μ. συνήλθαν σε συνεδρίαση με τηλεδιάσκεψη, μέσω της υπηρεσίας e: Presence.gov.gr, τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων που αναδείχθηκαν κατά τις εκλογές της 2ης Ιουνίου 2019 και ανακηρύχθηκαν με την υπ' αριθμ.739/2019 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Κέρκυρας, των υπ' αριθμ. 200/2019 και 201/2019 αποφάσεων του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Ιωαννίνων καθώς και με τις κατατεθείσες δηλώσεις αποποίησης εκλογής Περιφερειακών Συμβούλων, κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 62563/60/28-08-2020 πρόσκλησης του Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου Ιονίων Νήσων, σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση και με τα προβλεπόμενα των άρθρων 165 και 175 του Ν.3852/2010 όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν,

Παρόντες στη συνεδρίαση ήταν :

1. Νικόλαος Μουζακίτης του Σπυρίδωνος, Πρόεδρος Π.Σ.
2. Ολυμπία (Ολίβια) Καρδακάρη, του Νικολάου Γραμματέας Π.Σ.
3. Γεώργιος Στασινόπουλος του Ιωάννη
4. Αμαλία-Ελένη Ανδριώτη-Σκορδίλη του Στεφάνου
5. Ανδρέας Κτενάς του Γεωργίου
6. Κωνσταντίνος Καποδίστριας του Δημητρίου
7. Αικατερίνη Μοθωναίου του Διονυσίου
8. Ευστάθιος – Σωτήριος Κουρής του Σπυρίδωνος
9. Κωνσταντίνος Ζορμπάς του Δημητρίου
10. Ιωάννης Αρμενιάκος του Γεωργίου
11. Εμμανουήλ Ορφανουδάκης του Γεωργίου
12. Αθανάσιος Λιβιτσάνης του Μιχαήλ
13. Θεόδωρος Γαλιατσάτος του Αποστόλη
14. Σπυρίδων Γαλιατσάτος του Μιχαήλ-Σωτηρίου
15. Θεόδωρος Χαλικιάς του Ιωάννη
16. Διονύσιος Μπάστας του Παύλου

17. Αθανάσιος Καραΐσκος του Κωνσταντίνου
18. Σπυρίδων Σπύρου του Πέτρου
19. Σπυρίδων Ιωάννου του Δημητρίου
20. Θεόδωρος (Μποκές) Τσουκαλάς του Διονυσίου
21. Αντώνιος Δουβίτσας του Ιωάννη
22. Αλεξάνδρα Μπαλού του Αριστείδη
23. Χαράλαμπος Χαραλάμπους του Μιχαήλ
24. Διονύσιος Κεφαλληνός του Παναγιώτη
25. Νικόλαος Γκισγκίνης του Γεωργίου
26. Ευγενία Κολυβά του Γεωργίου
27. Αλέξανδρος Αλεξάκης του Ιωάννη
28. Παναγιώτης Ποζίδης του Μενελάου
29. Ιωάννης Ροντογιάννης του Βασιλείου
30. Ιωάννης Αϊβατίδης του Γεωργίου
31. Βαρβάρα (Βέρα) Κορωνάκη του Σπυρίδωνος

Απουσίαζαν αν και κλήθηκαν οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι:

32. Αλέξανδρος Μιχαλάς του Διονυσίου, Αντιπρόεδρος Π.Σ.
33. Σταύρος Τραυλός του Παναγή
34. Παναγής Δρακουλόγκωνας του Βασιλείου
35. Τηλέμαχος Γαβαλάς του Σπυρίδωνος
36. Κυριάκος Σταμούλης του Αναστασίου
37. Χρήστος-Ηρακλής Σκούρτης του Πέτρου
38. Νικόλαος Μηλιώτης του Αναστασίου
39. Δημήτριος Σπανός του Διονυσίου-Ευάγγελου
40. Χαράλαμπος Βυθούλκας του Σωτηρίου
41. Στέφανος Σαμοΐλης του Κωνσταντίνου-Νικολάου

Οι οποίοι απουσίαζαν δικαιολογημένα.

Διαπιστώθηκε ότι υπάρχει η νόμιμη απαρτία, επειδή σε σύνολο σαράντα ένα (41) Περιφερειακών Συμβούλων βρέθηκαν παρόντες τριάντα πέντε (31) και ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

Στην συνεδρίαση ήταν παρούσα η Περιφερειάρχης Ιονίων Νήσων κ. Ρόδη Κράτσα – Τσαγκαροπούλου.

Κατά τη διάρκεια των ανακοινώσεων και της συζήτησης των επερωτήσεων προσήλθαν οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ.κ. Δημήτριος Σπανός του Διονυσίου-Ευάγγελου, Νικόλαος Μηλιώτης του Αναστασίου, Τηλέμαχος Γαβαλάς του Σπυρίδωνος, Σταύρος Τραυλός του Παναγή, Αλέξανδρος Μιχαλάς του Διονυσίου, Αντιπρόεδρος Π.Σ., Παναγής Δρακουλόγκωνας του Βασιλείου και ο Χρήστος-Ηρακλής Σκούρτης του Πέτρου.

-----Παράλειψη-----

Για τα εκτός ημερήσιας διάταξης θέματα:

1. Έγκριση διοργάνωσης «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΣΕ ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΔΙΑ-ΚΕΔΗΚΕ » τον Σεπτέμβριο του 2020

2. Έγκριση εξειδίκευσης πίστωσης και καθορισμός αμοιβής πληρεξουσίου δικηγόρου για την άσκηση αναιρέσεων κατά δικαστικών αποφάσεων ενώπιον του ΣΤΕ.
3. Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την παροχή της Υπηρεσίας «ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ- Π.Ε. ΚΕΡΚΥΡΑΣ» του έργου: «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ.
4. Συγκρότηση Επιτροπής Καταλληλότητας για την μίσθωση ακινήτων για τις ανάγκες στέγασης των υπηρεσιών της Π.Ε. Κεφαλληνίας και των Περιφερειακών Γραφείων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων CPVS:70200000-3-Υπηρεσίες ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης ιδιόκτητων ακινήτων.

το σώμα αποφάσισε ομόφωνα τη συζήτησή τους μετά το πέρας της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

-----Παράλειψη-----

Θέμα 8ο Ε.Η.Δ: Έγκριση εξειδίκευσης πίστωσης και καθορισμός αμοιβής πληρεξουσίου δικηγόρου για την άσκηση αναιρέσεων κατά δικαστικών αποφάσεων ενώπιον του ΣΤΕ.

-----Παράλειψη-----

Με την έναρξη της συζήτησης ο χωρικός Αντιπεριφερειάρχης Ζακύνθου, κ. Γεώργιος Στασινόπουλος, εισηγήθηκε τα κάτωθι:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΟΙΚΟΝ/ΚΩΝ &
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ
Π.Ε. ΖΑΚΥΝΘΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ

Ζάκυνθος, 4 Σεπτεμβρίου 2020
Αριθ. Πρωτ.: 40925/7319

Ταχ. Δ/ση: Διοικητήριο
Ταχ. Κώδικας: 29100
Πληρ.: Ελ. Γράμψα
Τηλέφωνο: 2695360324

Προς:
Τμήμα Συλλογικών Οργάνων
της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.
(ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ)

Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η

ΘΕΜΑ: «Έγκριση εξειδίκευσης πίστωσης και καθορισμός αμοιβής πληρεξουσίου δικηγόρου για την άσκηση αναιρέσεων κατά δικαστικών αποφάσεων ενώπιον του ΣτΕ»

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του αρθρ. 176 του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Φ.Ε.Κ. 87/Α΄/07-06- 2010) περί αρμοδιοτήτων της Οικονομικής Επιτροπής σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 281 του ΚΔΚ.
2. Τις διατάξεις του Ν. 2286/1995 «Περί προμηθειών του Δημοσίου Τομέα και ρύθμιση συναφών θεμάτων».
3. Τις διατάξεις του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254^Α).
4. Τις διατάξεις του Ν. 4071/2012.
5. Τις διατάξεις του Ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών» (Προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/15/ΕΕ)
6. Το Π.Δ. 113/2010 (ΦΕΚ 164^Α) περί Ανάληψης υποχρεώσεων από τους διατάκτες.
7. Το Π.Δ. 80/2016(ΦΕΚ 145^Α) περί Ανάληψης υποχρεώσεων από τους διατάκτες.
8. Τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό έτους 2020 της Π.Ι.Ν, σύμφωνα με την 245-23/24-11-2019 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου (ΑΔΑ: 9Λ2Ψ7ΛΕ-ΦΣΓ).
9. Την αρ. 749-36/2-9-2020 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής περί άσκησης αναιρέσεων και ορισμού πληρεξουσίου δικηγόρου Π.Ε. Ζακύνθου.
10. Την από 31-7-2020 έγγραφη προσφορά για το ύψος της αμοιβής του Δικηγόρου Σπυρίδωνος Σορβατζιώτη
11. Την από 1-9-2020 βεβαίωση ύπαρξης πίστωσης του Γραφείου Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών Π.Ε. Ζακύνθου.

ΕΙΣΗΓΟΥΜΑΣΤΕ

Την έγκριση της εξειδίκευσης της σχετικής πίστωσης ως προς την αμοιβή του πληρεξουσίου δικηγόρου, Σπυρίδωνος Σορβατζιώτη του Φραγκίσκου, Δικηγόρου Πατρών, με αριθμό μητρώου ΔΣΠ 965, ο οποίος ορίστηκε με την αρ. 749-36/2-9-2020 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής για την άσκηση αναιρέσεων ενώπιον του ΣτΕ κατά των υπ'αριθμ. Α157/2020 και Α190/2020 αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Πατρών, που εκδόθηκαν επί προσφυγής και αγωγής αντίστοιχα της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία **ΕΒΙΤΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.** κατά της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων και συγκεκριμένα: α) 2.400€ πλέον ΦΠΑ, ήτοι 2.976€ για μελέτη φακέλου και άσκηση αίτησης αναίρεσης κατά της υπ'αριθμ. Α157/2020 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών (συμπεριλαμβανομένων εξόδων κατάθεσης και επίδοσης δικογράφου) και β) 2.000€ πλέον ΦΠΑ, ήτοι 2.480€ για μελέτη φακέλου και άσκηση αίτησης αναίρεσης κατά της υπ'αριθμ. Α190/2020 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών (συμπεριλαμβανομένων εξόδων κατάθεσης και επίδοσης δικογράφου). Συνολικά και για τις δύο αναιρέσεις το ποσό της αμοιβής του δικηγόρου ανέρχεται σε 5.456€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (Ειδικός Φορέας 03073 Κ.Α.Ε. 0871).

Η εξειδίκευση της παρούσας πίστωσης γίνεται με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 176 περ. κ(κβ) του Ν. 3852/2010, λόγω του ότι η συγκεκριμένη υπόθεση έχει ιδιαίτερη σημασία για τα συμφέροντα της περιφέρειας και απαιτεί εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία.

Επίσης, η φύση και η ιδιαιτερότητα της υπόθεσης είναι τέτοια ώστε ο χειρισμός της δικαιολογεί υψηλότερη αμοιβή εκ της προβλεπόμενης στον Κώδικα Δικηγόρων, δεδομένου και του ποσού που καταλογίζεται σε βάρος της Περιφέρειας και υποχρεώνεται να καταβάλει στην αντίδικη εταιρία με την Α190/2020 απόφαση του Δικαστηρίου, το οποίο ανέρχεται στο ποσό των 1.249.983 ευρώ.

Ως εκ τούτου εισηγούμαστε την έγκριση του ποσού της αμοιβής των 5.456€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ συνολικά για την άσκηση δύο αιτήσεων αναιρέσεων ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ως ανωτέρω και την εξειδίκευση της σχετικής πίστωσης, λαμβανομένης επίσης υπόψη της ανάγκης να μελετηθούν λεπτομερώς και εμπειριστατωμένα οι φάκελοι της υποθέσεως, οι οποίοι είναι ογκώδεις, περίπλοκοι και με έγγραφα, δικόγραφα και λοιπά στοιχεία, τα οποία έρχονται από παλαιά, της βαρύνουσας σημασίας που έχει η συγκεκριμένη υπόθεση για τα συμφέροντα της περιφέρειας, καθώς επίσης και της ταχύτητας που απαιτείται ως προς την σύνταξη και κατάθεση των αναιρέσεων εντός αποκλειστικών προθεσμιών που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

Η αμοιβή θα επικυρωθεί και με έγγραφη συμφωνία μεταξύ Δικηγόρου και της Περιφέρειας.

Ο ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Συνημμένα:

1. Οι Α157/2020 και Α190/2020 αποφάσεις του Διοικ.Εφετείου Πατρών
2. Η αρ.749-36/2-9-2020 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής
3. Η από 31-7-2020 προσφορά του Δικηγόρου
4. Η από 1-9-2020 Γνωμοδότηση του Δικηγόρου

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ: Α157/2020

12-6-2020
Καλυβάτωση

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

ΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Π.Ε. ΖΑΚΥΝΘΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Α' ΤΡΙΜΕΛΕΣ

Αρ. Πρωτ.: 40925/9.3.19
Ημερ/νια: 15.6.2020

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριο του Δικαστηρίου (αίθουσα Κακουργιοδικείου Δικαστικού Μεγάρου Πατρών), στις 6 Δεκεμβρίου 2019, με δικαστές τις: Κωνσταντίνη Αραχωβίτη, Πρόεδρο Εφετών Δ.Δ., Αικατερίνη Σακελλαροπούλου και Άρτεμι Κυπριανού (εισηγήτρια), Εφέτες Δ.Δ. και γραμματέα την Αναστασία Βλαχοπούλου, δικαστική υπάλληλο,

για να δικάσει την προσφυγή, με χρονολογία κατάθεσης 5.11.2012 (αριθμ. καταχ. 16/1.3.2016),

της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΕΒΙΤΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.», που εδρεύει στην Αθήνα (οδός Γαριβάλδι, αριθ. 31), η οποία παραστάθηκε με τον πληρεξούσιό της δικηγόρο Θεόδωρο Τζαμαλούκα,

κατά: 1. του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών και παραστάθηκε με τον Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Νικόλαο Πατηνιώτη και 2. της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, που εκπροσωπείται από τον Περιφερειάρχη και παραστάθηκε με την πληρεξούσιά της δικηγόρο Μαρία Πετροπούλου.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, οι διάδικοι ανέπτυξαν τις απόψεις τους και ζήτησαν όσα αναφέρονται στα πρακτικά.

Μετά τη συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη και αφού μελέτησε τη δικογραφία.

Σκέφτηκε κατά το Νόμο.

1. Επειδή, με την κρινόμενη προσφυγή, για την οποία καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (υπ' αριθ. 1240257 έντυπο γραμμάτιο Ελληνικού Δημοσίου), η προσφεύγουσα, ανάδοχος του έργου «Συμπληρωματικά έργα προστασίας λιμένος Ζακύνθου Α' Φάση», δυνάμει της από 10.4.1985 σύμβασης που συνήψε με τη Νομαρχία Ζακύνθου, επιδιώκει την ακύρωση της υπ' αριθ. 5038/2087/27.1.2012 απόφασης του Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων. Με την απόφαση αυτή ανακλήθηκε, ως εκδοθείσα από αναρμόδιο όργανο, η υπ' αριθ. 18958/17.12.1999 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, με την οποία είχε γίνει εν μέρει δεκτή η από 9.12.1998 αίτηση θεραπείας της προσφεύγουσας, σχετικά με την εκτέλεση υπερσυμβατικών

2η σελίδα της Α157/2020 απόφασης

εργασιών που ανέκυψαν στο πλαίσιο του εν λόγω έργου.

2. Επειδή, εν προκειμένω, αφενός μεν στη σύμβαση για την εκτέλεση του επίδικου έργου, κατά τη διάρκεια της οποίας γεννήθηκε η ένδικη διαφορά, είχε συμβληθεί όργανο της περιφερειακής κρατικής υπηρεσίας της Νομαρχίας Ζακύνθου, διάδοχος της οποίας κατέστη, κατά το άρθρο 39 παρ. 2 του ν. 2218/1994 (Α' 90), η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ζακύνθου, ως δεύτερη βαθμίδα οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης (ΣτΕ 4432/2013 σκ. 4 και 6, 2729/2010 σκ. 3 και 5, 2220/2009 σκ. 4 και 6) και, ήδη, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, αφετέρου δε η προσβαλλόμενη πράξη (ανάκληση απόφασης επί αίτησης θεραπείας) εκδόθηκε από τον Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων. Ενόψει αυτών, παθητικώς νομιμοποιείται η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, η οποία υπεισήλθε από 1.1.2011, κατ' άρθρα 114 παρ. 5 και 283 παρ. 2 του ν. 3852/2010 (Α' 87), όπως το τελευταίο αντικαταστάθηκε από το άρθρο 6 παρ. 13 του ν. 4071/2012 (Α' 85), στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν, μεταξύ άλλων, από συμβάσεις για την εκτέλεση έργων, τις οποίες είχαν υπογράψει όργανα της τέως περιφερειακής κρατικής υπηρεσίας της Νομαρχίας Ζακύνθου, ανεξαρτήτως του σταδίου στο οποίο ευρίσκετο η εκτέλεση αυτών κατά τον ανωτέρω χρόνο (ΣτΕ 1845/2016, 349/2014, 339/2014, 4320/2011, πρβλ. 28/2010). Επομένως, η υπό κρίση προσφυγή, κατά το μέρος που στρέφεται κατά του Ελληνικού Δημοσίου, είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη λόγω έλλειψης παθητικής νομιμοποίησής του (ΣτΕ 339/2014), όπως βασίμως προβάλλεται από αυτό, με το από 6.12.2019 παραδεκτώς κατατεθέν υπόμνημά του.

3. Επειδή, η καθ' ης Περιφέρεια ισχυρίζεται ότι η κρινόμενη προσφυγή έχει ασκηθεί εκπροθέσμως, διότι κατά τη συζήτηση, στις 20.1.2012, της από 12.10.2009 αίτησης της προσφεύγουσας περί διαπίστωσης της μη συμμόρφωσης της Περιφέρειας, επί της οποίας εκδόθηκε η 1/2012 απόφαση του Δικαστηρίου, κατατέθηκε στον φάκελο της δικογραφίας, ως σχετικό έγγραφο, η προσβαλλόμενη απόφαση. Επομένως, κατά τον ίδιο ισχυρισμό, εφόσον η προσφεύγουσα έλαβε πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά την ως άνω ημερομηνία συζήτησης, η κρινόμενη προσφυγή, που κατατέθηκε στις 5.11.2012, είναι εκπρόθεσμη. Όμως, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 66 παρ. 1 περ. Α' του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ΚΔιοικΔικ, ν. 2717/1999, Α' 97), για την κίνηση της προθεσμίας άσκησης προσφυγής απαιτείται αποδεδειγμένη [δηλαδή προκύπτουσα είτε από

3η σελίδα της Α157/2020 απόφασης

συγκεκριμένα στοιχεία του φακέλου ή συγκεκριμένα και αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά ικανά να στηρίξουν βέβαιη δικανική πεποίθηση (ΣτΕ 120-3/2014), είτε συνομολογούμενη από τον ίδιο τον προσφεύγοντα] και πλήρης γνώση της προσβαλλόμενης πράξης, ως τέτοιας νοουμένης της γνώσης ολόκληρης της πράξης (πρβλ. ΣτΕ 604/1995 7μ.) και των αιτιολογιών της (ΣτΕ 1484/2010, καθώς και ΣτΕ 246/2008, 981, 1079/2011), ώστε να είναι δυνατό να ελεγχθεί από τον ενδιαφερόμενο το νόμιμο ή μη της πράξης και, συνεπώς, η δυνατότητα άσκησης κατ' αυτής προσφυγής (ΣτΕ 169/2015, 246/2008, 981, 1079/2011). Κατόπιν αυτών και εφόσον μεταξύ των στοιχείων της δικογραφίας δεν περιλαμβάνονται συγκεκριμένα στοιχεία, ικανά να στηρίξουν βέβαιη δικανική πεποίθηση ότι η προσφεύγουσα είχε λάβει γνώση της προσβαλλόμενης πράξης και των αιτιολογιών της σε χρόνο προγενέστερο των εξήντα ημερών πριν από την άσκηση της προσφυγής, ούτε υπάρχει αποδεικτικό επίδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης, προκειμένου να εκκινήσει η εξηκονθήμερη προθεσμία άσκησης προσφυγής κατ' αυτής, η υπό κρίση προσφυγή έχει ασκηθεί εμπροθέσμως. Περαιτέρω, δεδομένου ότι η προσφυγή έχει ασκηθεί και κατά τα λοιπά παραδεκτώς ως προς την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, είναι τυπικώς δεκτή και πρέπει να εξετασθεί κατά το ουσιαστικό περιεχόμενό της.

4. Επειδή, στο άρθρο 16 του ν.δ/τος 1266/1972 (Α' 198), το οποίο είναι εφαρμοστέο, εν προκειμένω, λόγω του χρόνου διενέργειας της δημοπρασίας στις 14.3.1985 (σχετ. άρθρα 8 και 27 παρ. 1 του ν. 1418/1984, Α' 23, άρθρο 15 του ν. 1561/1985, Α' 148 και άρθρο 61 παρ. 1 του π.δ/τος 609/1985, Α' 223), βάσει της οποίας καταρτίστηκε η σύμβαση εκτέλεσης του ένδικου έργου (ΣτΕ 1859/1999, 1163/1992), ορίζεται ότι: «Ενστάσεις - Αιτήσεις θεραπείας. 1. Κατά πάσης πράξεως της διευθυνούσης Υπηρεσίας, κρινομένης υπό του αναδόχου του έργου ως βλαπτικής εννόμου συμφέροντος αυτού, χωρεί ένστασις ... 2. Εκτός αν άλλως ορίζεται εις συγκεκριμένας περιπτώσεις, η ένστασις απευθύνεται εις την ιεραρχικώς προϊσταμένην της διευθυνούσης Υπηρεσίας Αρχήν. Η αρμοδία Αρχή υποχρεούται όπως αποφανθή επί της ενστάσεως εντός δύο μηνών από της καταθέσεως ταύτης. 3. Εν περιπτώσει διαφωνίας του ενισταμένου προς την κατά την προηγουμένη παράγραφον απόφασιν ή εν περιπτώσει παρελεύσεως απράκτου της κατά την αυτήν παράγραφον διμήνου προθεσμίας, ο ανάδοχος του έργου ασκεί εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τριών

4η σελίδα της Α157/2020 απόφασης

μηνών από της κοινοποίησής αυτών επί της ενστάσεως του αποφάσεως ή της απράκτου παρελεύσεως της διμήνου προθεσμίας αίτησιν θεραπείας ... αίτησις θεραπείας απευθύνεται προς τον Υπουργόν Δημοσίων Έργων επιδομένη απ' ευθείας αυτώ 5. ... 6. ... 7. Επί πάσης αιτήσεως θεραπείας αποφαινεται ο Υπουργός Δημοσίων Έργων μετά γνώμην του Τεχνικού Συμβουλίου εντός προθεσμίας τριών μηνών από της εις αυτόν επιδόσεως της αιτήσεως θεραπείας. 8. ... 9. Εάν ο ασκήσας την αίτησιν δεν αποδέχεται την απόφασιν του Υπουργού Δημοσίων Έργων ή εάν ο Υπουργός δεν αποφανθή εντός τριμήνου από της επιδόσεως εις αυτόν της αιτήσεως θεραπείας, δικαιούται ο ασκήσας την αίτησιν να προσφύγη εις την διαδικασίαν του επομένου άρθρου ...» και στο άρθρο 17 ότι: «Δικαστική επίλυσις διαφορών 1. Πάσα μεταξύ των συμβαλλομένων μερών διαφορά, προκύπτουσα ίδια είτε εκ της τεχνικής των έργων εκτελέσεως είτε εκ της ερμηνείας και εκτελέσεως της συμβάσεως, ως και των μεταγενεστέρων δια Νόμου ή συμφωνίας τροποποιήσεων και συμπληρώσεων αυτής, είτε εκ της καθ' οιονδήποτε τρόπον επερχομένης λύσεως της συμβάσεως, αφορώσα είτε εις τον καθορισμόν της αξίας των εκτελεσθεισών εργασιών ως και την καταβολήν αυτής, είτε εις τον καθορισμόν και την καταβολήν συμβατικών ή νομίμων αποζημιώσεων και γενικώς πάσα διαφορά οιασδήποτε φύσεως, προκύπτουσα εκ συμβάσεως αφορώσης εις την κατασκευήν δημοσίου έργου, κατά την διάρκειαν ή μετά την οπωσδήποτε λύσιν αυτής, λύεται δια της δικαστικής οδού. 2. ...». Περαιτέρω, στο άρθρο 31 του π.δ/τος 475/1976 (Α' 172), εκτελεστικού του ανωτέρω ν.δ/τος 1266/1972, ορίζεται ότι: «1. Εάν κατά την κατασκευήν των έργων παραστή ανάγκη εκτελέσεως νέας εργασίας, μη προβλεπομένης υπό του τιμολογίου της συμβάσεως, κανονίζεται δια ταύτην αντίστοιχος τιμή μονάδος. Ο κανονισμός των τιμών μονάδος νέων εργασιών γίνεται κατόπιν σχετικής αιτήσεως του αναδόχου, περιλαμβανούσης την αιτιολογίαν της αναγκαιότητος εκτελέσεως της νέας εργασίας, την εκ των πραγμάτων εκτιμωμένην έκτασιν αυτής εις φυσικάς μονάδας και τον προσδιορισμόν της αιτουμένης τιμής ... Η τιμή κανονίζεται δια πρωτοκόλλου συντασσομένου υπό του προϊσταμένου της διευθυνούσης Υπηρεσίας κατ' αντιπαράστασιν του αναδόχου ή και εν απουσία αυτού, εάν ούτος κληθείς αρμοδίως δεν εμφανισθή. 2. ... 3. ... 4. ... 5. ... 6. ... 7. Εάν ο ανάδοχος αρνηθή την σύμπραξιν δια την κατάρτισιν του πρωτοκόλλου, τούτο κοινοποιείται εις αυτόν κατά τα υπό του άρθρου 19 οριζόμενα. Εις την

5η σελίδα της Α157/2020 απόφασης

περίπτωσιν ταύτην ως και εις την περίπτωσιν καθ' ην υπογράφη μετ' επιφυλάξεως το πρωτόκολλον, δικαιούται εις την υποβολήν ενστάσεως κατά τας διατάξεις του άρθρου 16 του ν.δ. 1266/1972. 8. Το πρωτόκολλον υποβάλλεται προς έγκρισιν παραχρήμα μεν εάν εγένετο ανεπιφυλάκτως αποδεκτόν υπό του αναδόχου, μετά δε την υποβολήν ενστάσεως ή την παρέλευσιν απράκτου της προς τούτο προθεσμίας εις πάσαν άλλην περίπτωσιν ... Εις πάσας τας περιπτώσεις κανονισμού τιμών μονάδος νέων εργασιών συντάσσεται μετά του πρωτοκόλλου απαιτητήως και συγκριτικός πίναξ δια την ανάλογον τροποποίησιν του προϋπολογισμού. 9. Αι κανονιζόμεναι τιμαί μονάδος υπόκεινται εις την έγκρισιν της προϊσταμένης αρχής αποφαινομένης μετά γνώμην του αρμοδίου τεχνικού συμβουλίου ... Ο ανάδοχος δύναται μεν να προσφύγη εις την υπό του Ν.Δ. 1266/72 επίλυσιν τυχόν διαφωνίας του, αλλ' υποχρεούται εις την εκτέλεσιν των νέων εργασιών» και στο άρθρο 32 ότι: «1. Εάν κατά την εκτέλεσιν των έργων παραστή ανάγκη μεταβολής των κατά τον προϋπολογισμόν της συμβάσεως ποσοτήτων εργασιών ή προσθήκης νέων εργασιών, συντάσσεται συγκριτικός πίναξ προσδιορίζων τας αναγκαίας μεταβολάς των κονδυλίων και της αντιστοίχου δαπάνης. Εάν εις τον συγκριτικόν πίνακα περιλαμβάνωνται και εργασίαι δια τας οποίας δεν υφίστανται τιμαί μονάδος, συνοδεύεται ούτος και υπό πρωτοκόλλου κανονισμού τιμών μονάδος νέων εργασιών κατά το άρθρ. 31 του παρόντος. Ο συγκριτικός πίναξ συντάσσεται υπό του προϊσταμένου της διευθυνούσης Υπηρεσίας κατ' αντιπαράστασιν του αναδόχου ή και εν απουσία αυτού, εάν ούτος κληθείς δεν ενεφανίσθη ... 2. ... 3. ... 4. ... 5. Αι διατάξεις των παρ. 7, 8 και 9 του προηγουμένου άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και δια τας περιπτώσεις τροποποιήσεως του προϋπολογισμού κατά το παρόν άρθρον. 6. ...».

5. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται, ότι η αποφασιστική αρμοδιότητα κατάρτισης συγκριτικού πίνακα ανήκει στην προϊσταμένη αρχή, η οποία αποφαίνεται βάσει των στοιχείων που της υποβάλλονται από την διευθύνουσα το έργο υπηρεσία και δύναται είτε να αρνηθεί την έγκρισή του είτε να τον τροποποιήσει (ΣτΕ 1702/2008, ΣτΕ 3307/2005). Σε περίπτωση που ο κύριος του έργου αποκρούσει τις προτάσεις του αναδόχου, ο τελευταίος δικαιούται, αφού ακολουθήσει την ενδικοφανή διαδικασία του άρθρου 16 του ν.δ/τος 1266/1972, να ασκήσει προσφυγή κατά της άρνησης του κυρίου του έργου, προκειμένου να κριθεί από το αρμόδιο διοικητικό εφετείο αν οι

ΝΙΚΗ
ΤΙΚΟ
Ε

6η σελίδα της Α157/2020 απόφασης

προτεινόμενες τροποποιήσεις είναι αναγκαίες για την ασφάλεια, την αρτιότητα και τη λειτουργικότητα του έργου. Αν οι προταθείσες από τον ανάδοχο τροποποιήσεις κριθούν από το δικαστήριο αναγκαίες, τα αρμόδια όργανα του κυρίου του έργου οφείλουν να συντάξουν και να εγκρίνουν συγκριτικό πίνακα και, εφόσον απαιτείται, πρωτόκολλο κανονισμού τιμών για τις απαιτούμενες εργασίες, η διαδικασία δε αυτή πρέπει να ακολουθηθεί και όταν οι εργασίες που κρίθηκαν τελικώς αναγκαίες έχουν ήδη εκτελεσθεί από τον ανάδοχο, χωρίς έγγραφη εντολή του κυρίου του έργου, διότι και στην περίπτωση αυτή, για τον καθορισμό του ανταλλάγματος, απαιτείται η τήρηση της ως άνω διαδικασίας κατάρτισης συγκριτικού πίνακα (ΣτΕ 2828/2015, 3319/2014, 2919/2010, 769-770, 2227/2009, 4093, 3307/2005).

6. Επειδή, στην παρ. 5 του άρθρου 95 του Συντάγματος, όπως ισχύει ύστερα από την αναθεώρησή του από τη Ζ' Αναθεωρητική Βουλή και τη θέση του σε ισχύ με τη δημοσίευση του σχετικού ψηφίσματος στις 17.4.2001 (Α' 84), ορίζεται ότι: «5. Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης» και στην παρ. 1 του άρθρου 1 του εκτελεστικού της ανωτέρω συνταγματικής διάταξης ν. 3068/2002 (Α' 274) ορίζεται ότι: «1. Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ...». Περαιτέρω, στο άρθρο 196 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ΚΔιοικΔικ) ορίζεται ότι: «Οι αποφάσεις, με τις οποίες απαγγέλλεται η ακύρωση ή τροποποίηση εκτελεστής ατομικής διοικητικής πράξης ή η ακύρωση παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, ισχύουν έναντι όλων», στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 197 του ίδιου Κώδικα ότι: «1. Δεδικασμένο δημιουργείται από τις τελεσίδικες και τις ανέκκλητες αποφάσεις ... 3. Το αναφερόμενο στις προηγούμενες παραγράφους δεδικασμένο ισχύει υπέρ και κατά εκείνων που διατέλεσαν διάδικοι, ... εκτείνεται δε και σε εκείνους από τους οποίους,

7η σελίδα της Α157/2020 απόφασης

σύμφωνα με το νόμο, μπορεί να αξιωθεί η εκπλήρωση της σχετικής υποχρέωσης ...» και στην παρ. 1 του άρθρου 198 του ως άνω Κώδικα ορίζεται ότι: «1. Οι διοικητικές αρχές οφείλουν, με θετικές ενέργειες ή με αποχή από κάθε αντίθετη ενέργεια, να συμμορφώνονται προς το περιεχόμενο των αποφάσεων οι οποίες εκδίδονται για διαφορές που άγονται προς επίλυση με άσκηση προσφυγής».

7. Επειδή, κατά την έννοια του ανωτέρω άρθρου 196 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, το οποίο ρυθμίζει τις συνέπειες των οριστικών αποφάσεων που εκδίδονται επί ένδικων βοηθημάτων που έχουν διαπλαστικό χαρακτήρα, όπως η προσφυγή, η προσβαλλόμενη πράξη μετά την ακύρωσή της παύει να ισχύει αναδρομικώς από τον χρόνο της έκδοσής της, η δε διαπλαστική ενέργεια που απορρέει από το ακυρωτικό αποτέλεσμα της απόφασης είναι απόλυτη, δηλαδή ισχύει έναντι πάντων και όχι μόνο έναντι εκείνων που διέτελεσαν διάδικοι. Επομένως, σε περίπτωση που η Διοίκηση προβεί σε ενέργεια αντίθετη και εκδώσει πράξη που ανατρέπει το ακυρωτικό αποτέλεσμα δικαστικής απόφασης, παραβιάζει την υποχρέωση συμμόρφωσης που της επιβάλλεται από τα άρθρα 95 παρ. 5 του Συντάγματος, 1 παρ. 1 του ν. 3068/2002 και 196 και 198 του ΚΔιοικΔικ, ανεξαρτήτως συνδρομής των όρων του δεδικοσμένου.

8. Επειδή, περαιτέρω, όπως έχει παγίως κριθεί, οι διοικητικές πράξεις, ακόμη και όταν ρητώς χαρακτηρίζονται από τον νόμο ως οριστικές ή αμετάκλητες, επιτρέπεται να ανακαλούνται για λόγους αναγόμενους στη νομιμότητά τους, κατ' εφαρμογή των αρχών που διέπουν την ανάκληση των διοικητικών πράξεων (ΣτΕ 44/2016, 2494/2013 Ολομ., 2987, 2968/2005, 3033, 2692/1999, 1654/1998 επτ., 880/1998 επτ., 3507/1979 Ολομ.). Κατόπιν αυτών, οι ανωτέρω διατάξεις των άρθρων 31 και 32 του π.δ/τος 475/1976, ερμηνευόμενες ενόψει της υποχρέωσης τήρησης της αρχής της νομιμότητας, έχουν την έννοια ότι η προϊσταμένη αρχή, κατά την ενάσκηση της αρμοδιότητάς της προς σύνταξη και έγκριση συγκριτικού πίνακα, διατηρεί, κατ' αρχήν, την εξουσία να προβεί σε νέο έλεγχο και τροποποίηση των πράξεων αυτών, δεδομένου μάλιστα ότι ο έλεγχος αυτός επιβάλλεται για λόγους προστασίας του δημόσιου χρήματος (πρβλ. ΣτΕ 2494/2013 Ολομ.). Αντιθέτως, όμως, σε περίπτωση που ακυρωθεί παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, η Διοίκηση υποχρεούται, σύμφωνα με τα άρθρα 95 παρ. 5 του Συντάγματος, 1

8η σελίδα της Α157/2020 απόφασης

παρ. 1 του ν. 3068/2002 και 198 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, για προβεί στην συγκεκριμένη οφειλόμενη ενέργεια κατά τους όρους του νόμου και τα κριθέντα από την ακυρωτική απόφαση, απέχουσα συγχρόνως και από κάθε άλλη ενέργεια, η οποία προϋποθέτει την εγκυρότητα της ακυρωθείσας παράλειψης ή είναι ασυμβίβαστη προς τις υποχρεώσεις της Διοίκησης, όπως αυτές προσδιορίζονται από την ακυρωτική απόφαση (ΣΤΕ 983/2016 σκ. 4, 4955-4960/2014 σκ. 3, 2622, 2621/2014 σκ. 2, 4775/2012, 791/2011, 1512/2009, 125, 1986/2000, 3531/1999, 5907/1995, 2854/1985 Ολομ.). Η Διοίκηση δεν μπορεί, ως εκ τούτου, με την έκδοση μεταγενέστερων διοικητικών πράξεων, να αλλοιώσει το περιεχόμενο και να περιορίσει την έκταση των οφειλόμενων ενεργειών της, όπως αυτές απορρέουν είτε από τις ρητές τυχόν επιταγές που περιέχει η ακυρωτική απόφαση, είτε από το αντικειμενικά συναγόμενο νόημα της ακύρωσης και τη νομική κατάσταση που θα έπρεπε σύμφωνα με τον νόμο να διαμορφωθεί αν δεν είχε εκδοθεί η ακυρωθείσα διοικητική πράξη (ΣΤΕ 2854/1985 Ολομ.). Από τα ανωτέρω έπεται, ειδικότερα, ότι η Διοίκηση δεν μπορεί, ύστερα από την έκδοση ακυρωτικής δικαστικής απόφασης, να επανέλθει και με νέα απόφασή της να ανακαλέσει την πράξη προς την οποία υποχρεούται να συμμορφωθεί, ανατρέποντας την υποχρέωσή της να προβεί στις παραληφθείσες οφειλόμενες ενέργειες, όπως αυτές απορρέουν από τις επιταγές της ακυρωτικής απόφασης.

9. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η 239/2007 αμετάκλητη απόφαση του Δικαστηρίου (σχ. υπ' αριθ. 335/21.1.2010 πιστοποιητικό Διοικητικού Εφετείου Πατρών περί αμετακλήτου), καθώς και από όσα είναι γνωστά στο Δικαστήριο στο πλαίσιο της υπ' αριθ. καταχ. 87/2.11.2011 διαφοράς που απορρέει από την ίδια σύμβαση, προκύπτουν τα ακόλουθα: Η προσφεύγουσα, με την από 10.4.1985 σύμβαση που συνήψε με τη Νομαρχία Ζακύνθου, κατόπιν δημοπρασίας που διενεργήθηκε στις 14.3.1985, ανέλαβε την εκτέλεση του έργου «Συμπληρωματικά έργα προστασίας λιμένος Ζακύνθου Α' Φάση», συνολικής αξίας 151.018.529 δραχμών. Κατά την εκτέλεση του έργου ανέκυψε ανάγκη εκτέλεσης νέων εργασιών, πέραν εκείνων που είχαν προβλεφθεί με τη σύμβαση, για τις οποίες συντάχθηκαν διαδοχικά, από την αρμόδια αρχή, συγκριτικοί πίνακες. Εν συνεχεία, ύστερα από την υποβληθείσα στις 29.1.1993 τελική επιμέτρηση της επιβλέπουσας μηχανικού Μαρίας

9η σελίδα της Α157/2020 απόφασης

Σιδηροκαστρίτη, η αρμόδια Επιτροπή προέβη, στις 17.7.1998, στην προσωρινή και οριστική παραλαβή του εν λόγω έργου, όπως προκύπτει από το κατά την ίδια ημερομηνία συνταχθέν Πρωτόκολλο Προσωρινής και Οριστικής Παραλαβής της Διεύθυνσης Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Δημοσίων Έργων, το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 2037/20.7.1998 απόφαση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών (Δ.Τ.Υ.) της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου, ως Προϊσταμένης Αρχής του έργου. Με το ίδιο ως άνω Πρωτόκολλο, η προαναφερόμενη Επιτροπή εξέτασε και απέρριψε τα παρακάτω, πλην του υπό στοιχ. ε' (ως προς το οποίο πρότείνει την έγκριση πρόσθετων τιμών), διατυπωθέντα με την υποβολή σχετικού υπομνήματος της προσφεύγουσας αναδόχου, αιτήματα, με τα οποία αυτή ζητούσε: α. την πληρωμή των προμηθειών και προσαυξήσεων που επιβλήθηκαν σε βάρος της αναδόχου από το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., ως εκ του γεγονότος ότι, επειδή η χρηματοδότηση δεν ήταν σύμφωνη με την έγκριση πίστωσης και ανεστάλη η όλη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος, οι εγγυητικές επιστολές δεν επεστράφησαν επί μακρό χρονικό διάστημα, β. την καταβολή των τόκων, με τους οποίους επιβαρύνθηκε η ανάδοχος, για τον λόγο ότι η χρηματοδότηση δεν εναρμονίστηκε με την έγκριση της πίστωσης, με αποτέλεσμα να αναγκαστεί να καταφύγει σε τραπεζικό δανεισμό, γ. την καταβολή των Γενικών Εξόδων (Γ.Ε.), επειδή η πραγμάτωση της χρηματοδότησης επέφερε υπέρμετρη αύξηση του χρόνου, δ. την καταβολή τόκων υπερημερίας προς 25% ετησίως, επειδή η αργοπορία χρηματοδότησης ανέστειλε επί μακρό χρόνο την πληρωμή της αναδόχου, καθώς και τη σύνταξη του τελικού συγκριτικού πίνακα, ε. πρόσθετη τιμή για νέες εργασίες λιθορριπής, αφού η μη επαρκής χρηματοδότηση διαφοροποίησε τα κατασκευαστικά δεδομένα και κατέστησε επιβεβλημένη τη χρήση ρυμουλκού για τους φυσικούς ογκόλιθους, στ. την καταβολή των προστίμων που επιβλήθηκαν στην ανάδοχο από την Εφορία λόγω της μη χρηματοδότησης, καθώς και της διαφοράς επιβάρυνσης (11%) που ορίζει ο ν. 2579/1998 (φορολόγηση αφορολόγητων αποθεματικών), η οποία προέκυψε από τη μη καταβολή των χρημάτων έως τις 31.12.1996 και ζ. την καταβολή προσαύξησης 20%, καθώς και του κόστους των πρόσθετων μεταφορών, για τα εκτός λιμένος έργα, λόγω αυξημένου κόστους κατασκευής. Κατά της απόφασης αυτής της Επιτροπής Παραλαβής του Έργου, κατά το μέρος που απέρριψε τα ανωτέρω αιτήματά της, πλην του υπό στοιχ. ε', η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 2037/20.7.1998 απόφαση της Διεύθυνσης

10η σελίδα της Α157/2020 απόφασης

Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Νομού Ζακύνθου, η προσφεύγουσα άσκησε την από 9.12.1998 αίτηση θεραπείας ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.). Με την αίτηση θεραπείας, η προσφεύγουσα προέβαλε τα εξής αιτήματα: 1α. τη σύνταξη συγκριτικού πίνακα και την άμεση καταβολή του οφειλόμενου κεφαλαίου, που ανέρχεται κατά την Δ.Τ.Υ. σε 72.000.000 δραχμές, 1β. την καταβολή των κατά το άρθρο 12 του ν. 889/1979 συμβατικών τόκων, από τον Οκτώβριο του έτους 1990 (35ος λογαριασμός, 18.7.1990) ή, επικουρικώς, από τον Φεβρουάριο του έτους 1993 (πίνακας τελικής επιμέτρησης, 29.1.1993), 2α. την καταβολή 13.597.917 δραχμών, που αντιστοιχούν στα κατά νόμο γενικά έξοδα και το όφελος του εργολάβου, εξαιτίας της μεγάλης αύξησης του χρόνου εργασίας χωρίς αντίστοιχη αύξηση του εκτελεσθέντος έργου, εντόκως, από τη λήξη της εργολαβίας, 2β. την καταβολή 62 δρχ./κ.μ. λιθορριπής και 228 δρχ./κ.μ. φυσικών ογκόλιθων προσηνέμου, επειδή λόγω έλλειψης πίστωσης έγιναν πρόσθετες εργασίες (μεταφορά από θάλασσα), πλέον τόκων από την αναθεωρητική περίοδο, 2γ. την καταβολή 14.582.304 δραχμών για πρόσθετες αναίτιες προμήθειες και τόκους εγγυητικών επιστολών, οι οποίες παρέμειναν επί χρόνια λόγω μη δυνατότητας εξόφλησης, πλέον τόκων, 3α1. την καταβολή 3.067.796 δραχμών για έως 1.5.1999 πρόσθετη αναίτια επιβάρυνση του ΦΠΑ, εξαιτίας της παράνομης μη καταβολής και παράνομης κατάσχεσης και παρακατάθεσης αυτού από τον Τομέα Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (Τ.Α.Σ.), 3α2. την καταβολή 15.000.000 δραχμών ή, επικουρικώς, 2.445.405 δραχμών για προσαυξήσεις προς την Εφορία, το ΙΚΑ, το ΝΑΤ κ.λπ., 3β. την καταβολή για πρόσθετη πληρωμή φόρου αφορολόγητων αποθεματικών, που δεν θα υπήρχαν αν η πληρωμή γινόταν έως το έτος 1997, 3γ. την καταβολή 9.306.060 δραχμών για αδικαιολόγητη επιβάρυνση σε τράπεζες, εξαιτίας της μη εξόφλησης και της μη τήρησης από την Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων του Τομέα Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (Υ.Α.Σ.-Τ.Α.Σ.) της νόμιμης προθεσμίας πληρωμής του 36ου λογαριασμού (Αύγουστος 1998), 4. τη χορήγηση νέου εργοληπτικού πτυχίου ίδια κατηγορίας, λόγω της, εκ της μη πληρωμής, υποβάθμισης-απώλειας του υπάρχοντος ή την καταβολή της εμπορευματικής αξίας αυτού, ύψους 200.000.000 δραχμών και 5. την καταβολή ποσού 100.000.000 δραχμών για ηθική βλάβη, που οφείλεται στην αργοπορημένη εξόφληση και, κυρίως, στις μη νόμιμες ενέργειες και παραλείψεις των

11η σελίδα της Α157/2020 απόφασης

υπαλλήλων του Τ.Α.Σ. Ζακύνθου. Η ανωτέρω αίτηση θεραπείας διαβιβάστηκε, με το υπ' αριθ. Δ4/356/φ.14/Ε.Ι/30.12.1998 έγγραφο του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ο οποίος, με την υπ' αριθ. 18958/17.12.1999 απόφασή του, αποφάσισε τα εξής: «Επί του 1α αιτήματος: το Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. τον Ιούνιο του 1998 ενέκρινε χρηματοδότηση 20.000.000 δραχμών, με την οποία καλύφθηκε η από ετών εγκεκριμένη πίστωση. Στη συνέχεια, ο κ. Υπουργός Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε., με την υπ' αριθ. 1775/16.2.1999 απόφασή του, εγκρίνει συμπληρωματική πίστωση 72 εκ. δρχ., αποδεχόμενος το αίτημα της Δ.Τ.Υ. Ν.Α. Ν. Ζακύνθου, περί αποπληρωμής της εργολαβίας. Κατόπιν αυτών, η Δ.Τ.Υ. Ν. Ζακύνθου καλείται να ενεργήσει αμέσως τα δέοντα (σύνταξη Σ.Π. σύμφωνα με το Πρωτόκολλο Οριστικής Παραλαβής), για την άμεση αποπληρωμή της εργολαβίας, ώστε να διαφυλάξει το Ελληνικό Δημόσιο από την καταβολή τόκων, τουλάχιστον για τον, μετά την υπ' αριθ. 1775/16.2.1999 υπουργική απόφαση, χρόνο. Επί του 1β αιτήματος: τη μερική και σύμφωνη με τη γνωμοδότηση αποδοχή του, ήτοι περικοπή κατά πενήντα επί τοις εκατό (50%) του κατά το άρθρο 12 του ν. 889/1979 συμβατικού τόκου και καταβολή εις την ανάδοχο εταιρεία του υπολοίπου πενήντα επί τοις εκατό του άρθρου 12 του ν. 889/1979, για το χρονικό διάστημα από 29.1.1993 έως σήμερα. – Παράταση με αναθεώρηση μέχρι την 29.1.1993, με πληρωμή όλων των, μετέπειτα του 35ου, λογαριασμών, με αναθεώρηση Α' τριμήνου του 1993. – Καταβολή του συμβατικού τόκου, όπως αυτός προβλέπεται από το άρθρο 12 του ν. 889/1979, από την υπογραφή της παρούσας απόφασης και μετά. Επί του 2α αιτήματος: την κατά τη γνωμοδότηση μερική αποδοχή του αιτήματος αυτού, για την καταβολή γενικών εξόδων για τον πρόσθετο χρόνο εργασίας, το οποίο αφενός περιορίζεται στο τριάντα επί τοις εκατό (30%) και αφετέρου απορρίπτεται η καταβολή οιασδήποτε τόκου μέχρι και σήμερα, ημερομηνία από την οποία θα ισχύει ο κατά το άρθρο 12 του 889/1979 τόκος. Επί του 2β αιτήματος: την κατά τη γνωμοδότηση πληρωμή των πρόσθετων εργασιών της λιθορριπής και των φυσικών ογκολίθων του προσηνέμου μώλου, με πρόσθετες τιμές 60 δρχ./κ.μ. και 220 δρχ./κ.μ. αντιστοίχως, ισχυόντων κατά τα λοιπά των αναφερομένων στο άρθρο 1β της παρούσας απόφασης. Επί του 2γ αιτήματος: την καθ' ολοκληρία απόρριψη της πληρωμής, έστω και μέρους των προμηθειών των εγγυητικών επιστολών που αντιστοιχούν στην μακροχρόνια, λόγω έλλειψης πίστωσης, παρακράτησή τους. Επί του 3α1 αιτήματος: για την καταβολή των

12η σελίδα της Α157/2020 απόφασης

προσαυξήσεων του Φ.Π.Α., ο οποίος αφενός δεν αποδόθηκε όπου έπρεπε, αφετέρου παρά τα οριζόμενα από τον νόμο κατασχέθηκε και παρακατατέθηκε αποδεχόμεθα τη γνωμοδότηση και εγκρίνουμε την προς την Εφορία καταβολής των προσαυξήσεων, οι οποίες την 25.9.1999, ανέρχονται σε 3,9 εκ. δρχ., ισχυόντων κατά τα λοιπά των προβλεπομένων στο 2α της παρούσας απόφασης. Επί του 3α2 αιτήματος: απορρίπτουμε το αίτημα καταβολής των 15 εκ. δρχ. για επιβαρύνσεις προς Εφορία, Ι.Κ.Α., Ν.Α.Τ. κ.λπ., οι οποίες προήλθαν από την καθυστέρηση της αποπληρωμής, όπως απορρίπτεται και η καταβολή 2,4 εκ. δρχ., που προήλθαν από την καθυστέρηση πληρωμής από τον Τ.Α.Σ. Ζακύνθου. Επί του 3β αιτήματος: εγκρίνουμε την άτοκη μέχρι σήμερα με απ' ευθείας καταβολή στην αρμόδια Εφορία της επιβάρυνσης, που προέκυψε από την πρόσθετη φορολόγηση των αφορολόγητων αποθεματικών και η οποία δεν θα υπήρχε αν η αποπληρωμή είχε γίνει μέχρι το 1997, ισχυόντων κατά τα λοιπά των προβλεπομένων στο 2α της παρούσας απόφασης. Επί του 3γ αιτήματος: απορρίπτουμε την λόγω καθυστερημένης αποπληρωμής επιβάρυνση 9,3 εκ. δρχ. προς τράπεζες, όπως απορρίπτουμε επίσης και την καταβολή του ποσού 2,7 εκ. δρχ. που προέκυψαν από την μη εφαρμογή των κείμενων διατάξεων από τον Τ.Α.Σ. Ζακύνθου. Επί του 4ου αιτήματος: η εξέταση του αιτήματος αυτού δεν εμπίπτει, όπως επισημαίνει και η γνωμοδότηση, στην αρμοδιότητα της Περιφέρειας. Επί του 5ου αιτήματος: ομοίως δεν εξετάζεται το παρόν αίτημα, καθ' όσον δεν αποτελεί αντικείμενο συμβατικής διαφωνίας και, ως εκ τούτου, η δικαίωση ή όχι της αναδόχου εταιρείας αποτελεί θέμα που πρέπει να κριθεί από τα αρμόδια Δικαστήρια, όπως αναφέρεται και στην εισήγηση». Για την ικανοποίηση των ανωτέρω αιτημάτων της, η προσφεύγουσα υπέβαλε τα υπ' αριθ. 2197/6.6.2000 και 2274/8.6.2000 έγγραφα ενώπιον της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου, η οποία, σε απάντηση, εξέδωσε το υπ' αριθ. 2460/16.6.2000 έγγραφο. Στο έγγραφο αυτό, η ανωτέρω Διεύθυνση εξέφρασε την άποψη ότι το θέμα της προσφεύγουσας μπορεί να επιλυθεί μόνο νομικά, εξαιτίας της μη εγκυρότητας της τελικής επιμέτρησης, καθώς και του πρωτοκόλλου προσωρινής και οριστικής παραλαβής, για τον λόγο δε αυτό, ισχυρίστηκε ότι εμποδίζεται να συντάξει και να εγκρίνει συγκριτικό πίνακα υπερσυμβατικών εργασιών και προέτρεψε την προσφεύγουσα να προσφύγει στο Εφετείο Πατρών για την επίλυση του θέματός της. Κατά της άρνησης της ανωτέρω Διεύθυνσης να συμμορφωθεί προς την υπ'

13η σελίδα της Α157/2020 απόφασης

αριθ. 18958/17.12.1999 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, η προσφεύγουσα άσκησε την με χρονολογία κατάθεσης 17.8.2000 προσφυγή, η οποία έγινε δεκτή με την 239/2007 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πατρών. Με την απόφαση αυτή κρίθηκε ότι η άρνηση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου, η οποία εκδηλώθηκε με το υπ' αριθ. 2460/16.6.2000 έγγραφό της, συνιστά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας και, για τον λόγο αυτό, ακυρώθηκε η άρνηση αυτή της ως άνω Διεύθυνσης και αναπέμφθηκε η υπόθεση στη Διοίκηση προκειμένου να συμμορφωθεί, με την έκδοση των κατά νόμο αναγκαίων εκτελεστών πράξεων, προς την υπ' αριθ. 18958/17.12.1999 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Σε συμμόρφωση προς την ανωτέρω δικαστική απόφαση, συντάχθηκε στις 10.12.2008 ο 10ος (α' και β') συγκριτικός πίνακας του Προϊσταμένου του Τμήματος Εκτέλεσης Έργων (Τ.Ε.Ε.) της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου, ο οποίος περιείχε τις εργασίες (10α') που είχαν γίνει δεκτές με την υπ' αριθ. 18958/17.12.1999 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, καθώς και τους αναλογούντες τόκους (10β'). Εν συνεχεία, με το υπ' αριθ. 1/3.2.2009 πρακτικό του Νομαρχιακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου, ως Προϊσταμένης Αρχής του έργου, αποφασίστηκε ότι δεν απαιτείται έγκριση των συγκριτικών πινάκων προκειμένου να πληρωθούν νόμιμες απαιτήσεις που προκύπτουν από την 239/2007 δικαστική απόφαση και συστήθηκε στην προσφεύγουσα να προβεί στην υποβολή πιστοποιήσεων με τις απαιτήσεις της. Κατόπιν αυτών, η προσφεύγουσα υπέβαλε τους 37ο, 38ο, 39ο, 40ο, 41ο, 42ο και 43ο λογαριασμούς-πιστοποιήσεις με τις σχετικές εντολές πληρωμής, συντεταγμένους σύμφωνα με τον 10ο (α' και β') συγκριτικό πίνακα, οι οποίοι εγκρίθηκαν στις 20.9.2009 από τον ίδιο ως άνω Προϊστάμενο ΤΕΕ και διαβιβάστηκαν, με το υπ' αριθ. 2025/4.11.2009 έγγραφο της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών προς τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου για την έκδοση των ενταλμάτων πληρωμής. Παράλληλα, με την υπ' αριθ. 208/14.12.2009 απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου εγκρίθηκε πίστωση 170.029,20 ευρώ, η οποία αντιστοιχεί στον 37ο λογαριασμό του έργου, ενώ με την υπ' αριθ. 77/2010 απόφαση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου εγκρίθηκε πίστωση

14η σελίδα της Α157/2020 απόφασης

174.615 ευρώ, για την πληρωμή του 38ου λογαριασμού του έργου (σχ. 1615/4.10.2010 έγγραφο της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου προς το Συμβούλιο της Επικρατείας), με το δε υπ' αριθ. 1277/5.8.2010 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου, κλήθηκε η προσφεύγουσα να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την πληρωμή των λογαριασμών αυτών. Όμως, η Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους του Νομού Ζακύνθου, με το υπ' αριθ. 398.402/5.9.2011 έγγραφό της, αρνήθηκε να προβεί στην έκδοση εντάλματος της σχετικής δαπάνης, με την αιτιολογία, μεταξύ άλλων, ότι εν προκειμένω έχει εφαρμογή το άρθρο 16 του π.δ/τος 1266/1972 και όχι ο ν. 1418/1984 και, συνεπώς, αρμόδιο όργανο για να κρίνει επί της από 9.12.1998 αίτησης θεραπείας της προσφεύγουσας δεν ήταν ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας αλλά ο Υπουργός Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. Εν τω μεταξύ, με το 3/2011 Πρακτικό του Δικαστηρίου διαπιστώθηκε, κατόπιν της από 12.10.2009 σχετικής αίτησης της ενάγουσας, αδικαιολόγητη παράλειψη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου να συμμορφωθεί προς την ως άνω 239/2007 δικαστική απόφαση και, ειδικότερα, επί των σημείων 1α, 1β, 2α, 2β και 3β, κλήθηκε δε αυτή να συμμορφωθεί, εντός τριμήνου, προς το περιεχόμενο της απόφασης. Κατόπιν αυτών, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 5038/2087/27.1.2012 απόφαση του Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων, με την οποία ανακλήθηκε η υπ' αριθ. 18958/17.12.1999 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ως εκδοθείσα παρανόμως από αναρμόδιο όργανο.

10. Επειδή, με την κρινόμενη προσφυγή, όπως αναπτύσσεται με τα επ' αυτής υπομνήματα, η προσφεύγουσα στρέφεται κατά της ανακλητικής απόφασης του Περιφερειάρχη και ζητά την ακύρωσή της, υποστηρίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι είναι μη νόμιμη διότι εκδόθηκε ύστερα από δεκατρία (13) έτη, δηλαδή μετά την πάροδο εύλογου χρόνου από την έκδοση, το έτος 1999, της ανακληθείσας απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας και, συνεπώς, η ανάκλησή της, χωρίς να έχει μεσολαβήσει οιαδήποτε απατηλή ενέργεια εκ μέρους της προσφεύγουσας, αντιβαίνει στις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης των πολιτών. Επίσης, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι από την ανακληθείσα απόφαση απέκτησε δικαιώματα, στην υλοποίηση των οποίων υποχρεώθηκε αμετακλήτως να προβεί η Διοίκηση με την 239/2007 απόφαση του Δικαστηρίου και, για τον λόγο αυτό, η ανάκληση της

απόφασης αυτής, με την προσβαλλόμενη πράξη, είναι μη νόμιμη και ακυρωτέα.

11. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, εφόσον αντικείμενο της απαγγελθείσας με την 239/2007 απόφαση του Δικαστηρίου ακύρωσης, η οποία προσδιορίζει το περιεχόμενο και την έκταση της υποχρέωσης συμμόρφωσης της Διοίκησης, αποτέλεσε η άρνηση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου να συντάξει και εγκρίνει συγκριτικό πίνακα για τις αναφερόμενες στην ως άνω απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων υπερσυμβατικές εργασίες, δημιουργήθηκε υποχρέωση των αρμοδίων οργάνων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ως οιοσεί καθολικής διαδόχου της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, να συμμορφωθεί προς τα ανωτέρω κριθέντα. Επομένως, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην όγδοη σκέψη, η Διοίκηση είχε υποχρέωση να προβεί στις συγκεκριμένες οφειλόμενες ενέργειες και, συγχρόνως, να απέχει από κάθε άλλη ενέργεια που ήταν ασυμβίβαστη προς την εν λόγω υποχρέωση, όπως αυτή προσδιορίστηκε από την ακυρωτική απόφαση. Ως εκ τούτου, ο Περιφερειάρχης Ιονίων Νήσων, ύστερα από τη δημοσίευση της ως άνω ακυρωτικής απόφασης του Δικαστηρίου, δεν μπορούσε να επανέλθει και με την προσβαλλόμενη απόφασή του να ανακαλέσει την υπ' αριθ. 18958/17.12.1999 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων προς την οποία είχε υποχρέωση να συμμορφωθεί η Διοίκηση, ανατρέποντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, το ακυρωτικό αποτέλεσμα της δικαστικής απόφασης και εμποδίζοντας τη Διοίκηση να προβεί στις παραληφθείσες οφειλόμενες ενέργειες. Υπό τα δεδομένα αυτά, το Δικαστήριο κρίνει ότι η προσβαλλόμενη ανακλητική πράξη, αποβλέποντας στην ανατροπή των οφειλόμενων ενεργειών της Διοίκησης, όπως αυτές απορρέουν από το ακυρωτικό αποτέλεσμα της 239/2007 δικαστικής απόφασης, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 95 παρ. 5 του Συντάγματος, 1 παρ. 1 του ν. 3068/2002, καθώς και 196 και 198 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ΣτΕ 826/1998) και, για τον λόγο αυτό, που βασίμως προβάλλεται με την προσφυγή, πρέπει να ακυρωθεί.

12. Επειδή, κατ' ακολουθία των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτή η προσφυγή ως προς την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση. Τέλος, πρέπει να επιστραφεί στην προσφεύγουσα το καταβληθέν παράβολο, κατ' άρθρο 277 παρ. 9 εδάφ. γ' του ΚΔιοικΔικ και να καταδικαστεί η Περιφέρεια στην καταβολή των δικαστικών εξόδων της

16η σελίδα της Α157/2020 απόφασης

προσφεύγουσας, ποσού 491 ευρώ (235 ευρώ για προσφυγή + 256 ευρώ για παράσταση), κατ' άρθρο 275 παρ. 1 εδάφ. α' του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και το Παράρτημα Ι του ν. 4194/2013 (Κώδικας Δικηγόρων, Α' 208).

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

- Απορρίπτει την προσφυγή ως προς το Ελληνικό Δημόσιο.
- Δέχεται την προσφυγή ως προς την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.
- Ακυρώνει την υπ' αριθ. 5038/2087/27.1.2012 απόφαση του Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων.
- Διατάσσει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του καταβληθέντος παραβόλου.
- Καταδικάζει την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων στην καταβολή των δικαστικών εξόδων της προσφεύγουσας, ποσού τετρακοσίων ενενήντα ενός (491) ευρώ.

Η διάσκεψη του Δικαστηρίου έγινε στην Πάτρα στις 5.3.2020 και η απόφαση δημοσιεύθηκε στην ίδια πόλη, σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 27.4.2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΗ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΑΡΤΕΜΙΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ

Ακριβές Αντίγραφο

Πάτρα 22-5-2020

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

ΠΑΤΡΩΝ

ΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α' ΤΡΙΜΕΛΕΣ

Αριθμ. Πρωτ. : 10926/7320
Ημερ/νια : 15-6-2020

Σ υ ν ε δ ρ ί α σ ε δημόσια στο ακροατήριο του Δικαστηρίου (αίθουσα Κακουργιοδικείου Δικαστικού Μεγάρου Πατρών), στις 6 Δεκεμβρίου 2019, με δικαστές τις: Κωνσταντίνη Αραχωβίτη, Πρόεδρο Εφετών Δ.Δ., Αικατερίνη Σακελλαροπούλου και Άρτεμι Κυπριανού (εισηγήτρια), Εφέτες Δ.Δ. και γραμματέα την Αναστασία Βλαχοπούλου, δικαστική υπάλληλο,

γ ι α να δικάσει την αγωγή, με χρονολογία κατάθεσης 2.11.2011 (αριθ. καταχ. 87/2.11.2011),

τ η ς ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΕΒΙΤΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.», που εδρεύει στην Αθήνα (οδός Γαριβάλδι, αριθ. 31), η οποία παραστάθηκε με την από 4.12.2019 δήλωση, κατ' άρθρο 133 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, της πληρεξούσιās της δικηγόρου Φωτεινής Κολοβού, καθώς και με τον πληρεξούσιό της δικηγόρο Θεόδωρο Τζαμαλούκα,

κ α τ ά της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, που εκπροσωπείται από τον Περιφερειάρχη και παραστάθηκε με την πληρεξούσιās της δικηγόρο Μαρία Πετροπούλου.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, οι διάδικοι ανέπτυξαν τις απόψεις τους και ζήτησαν όσα αναφέρονται στα πρακτικά.

Μετά τη συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη και αφού μελέτησε τη δικογραφία.

Σκέφτηκε κατά το Νόμο:

1. Επειδή, με την κρινόμενη αγωγή, για την οποία καταβλήθηκε το νόμιμο δικαστικό ένσημο (υπ' αριθ. 4867614/29007/29.11.2013 και 8857189/18569/11.11.2015, σειράς Η', διπλότυπα είσπραξης τύπου Α' των ΔΟΥ ΦΑΕ Αθηνών και Γ' Πατρών, αντιστοίχως), η ενάγουσα, ανάδοχος του έργου «Συμπληρωματικά έργα προστασίας λιμένος Ζακύνθου Α' Φάση», δυνάμει της από 10.4.1985 σύμβασης που συνήψε με τη Νομαρχία Ζακύνθου, επιδιώκει να υποχρεωθεί η εναγόμενη να της καταβάλει το συνολικό ποσό των 1.249.983 ευρώ, που αντιστοιχεί στους 37ο, 38ο, 39ο, 40ο, 41ο, 42ο και 43ο λογαριασμούς, πλέον του ισχύοντος ΦΠΑ που αναλογεί στους 37ο, 38ο και 39ο εξ αυτών, με το νόμιμο τόκο από την 21.10.2009, οπότε παρήλθε μήνας από

2η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

την έγκριση των λογαριασμών, άλλως από την άσκηση της αγωγής έως την εξόφληση. Επίσης, ζητά το ποσό των 50.000 ευρώ ως αποζημίωση για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που ισχυρίζεται ότι υπέστη από τη μη καταβολή των ως άνω οφειλόμενων ποσών.

2. Επειδή, η εναγόμενη, με το από 6.12.2019 παραδεκτώς κατατεθέν υπόμνημα, ισχυρίζεται ότι δεν νομιμοποιείται παθητικώς, διότι η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ζακύνθου, την οποία διαδέχθηκε, ουδέποτε υπήρξε κύριος ή χρηματοδότης του έργου, αφού κύριος του έργου ήταν το Ελληνικό Δημόσιο και το Λιμενικό Ταμείο Ζακύνθου, εντολέας και πληρωτής το Ελληνικό Δημόσιο και απλώς φορέας ελέγχου και εποπτείας η Τεχνική Υπηρεσία (Τ.Υ.) της τότε κρατικής Νομαρχίας Ζακύνθου και, συνεπώς, κατά τον ίδιο ισχυρισμό, εναγόμενο έπρεπε να είναι το Ελληνικό Δημόσιο. Εν προκειμένω, όμως, στη σύμβαση του ως άνω έργου, κατά την εκτέλεση του οποίου γεννήθηκε η ένδικη διαφορά, είχε συμβληθεί όργανο της περιφερειακής κρατικής υπηρεσίας της Νομαρχίας Ζακύνθου, διάδοχος της οποίας κατέστη, κατά το άρθρο 39 παρ. 2 του ν. 2218/1994 (Α' 90), η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ζακύνθου, ως δεύτερη βαθμίδα οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης (ΣτΕ 4432/2013 σκ. 4 και 6, 2729/2010 σκ. 3 και 5, 2220/2009 σκ. 4 και 6) και, ήδη, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. Ενόψει αυτών, παθητικώς νομιμοποιείται η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, η οποία υπεισήλθε από 1.1.2011, κατ' άρθρα 114 παρ. 5 και 283 παρ. 2 του ν. 3852/2010 (Α' 87), όπως το τελευταίο αντικαταστάθηκε από το άρθρο 6 παρ. 13 του ν. 4071/2012 (Α' 85), στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν, μεταξύ άλλων, από συμβάσεις για την εκτέλεση έργων, τις οποίες είχαν υπογράψει όργανα της τέως περιφερειακής κρατικής υπηρεσίας της Νομαρχίας Ζακύνθου, ανεξαρτήτως του σταδίου στο οποίο ευρίσκετο η εκτέλεση αυτών κατά τον ανωτέρω χρόνο (ΣτΕ 1845/2016, 349/2014, 339/2014, 4320/2011, πρβλ. 28/2010). Επομένως, η υπό κρίση αγωγή παραδεκτώς στρέφεται κατά της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ο δε περί του αντιθέτου ισχυρισμός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος (ΣτΕ 339/2014).

3. Επειδή, η εναγόμενη προβάλλει ότι η κρινόμενη αγωγή πάσχει από αοριστία και είναι ανεπίδεκτη δικαστικής εκτιμήσεως, διότι δεν μνημονεύονται σ' αυτήν, ειδικώς, έργα, τοποθεσίες, χρονικά διαστήματα, κόστη και λοιπά στοιχεία του ανατεθέντος έργου. Ο ισχυρισμός αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, δεδομένου ότι με την αγωγή δεν αμφισβητούνται τα προαναφερόμενα στοιχεία,

3η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

προκειμένου να καθίσταται αναγκαία η λεπτομερής καταγραφή τους. Αντιθέτως, αντικείμενο της αγωγής αποτελεί η αξίωση της ενάγουσας για την καταβολή συγκεκριμένου ποσού λόγω της μη εξόφλησης εγκεκριμένων λογαριασμών, το ακριβές ύψος του οποίου αναφέρεται στην αγωγή, όπως και η χρονική αφετηρία της τοκοφορίας και, συνεπώς, το αίτημα της ενάγουσας προσδιορίζεται επαρκώς με την υπό κρίση αγωγή.

4. Επειδή, στο άρθρο 50 του π.δ/τος 475/1976 (Α' 172), εκτελεστικού του ν.δ/τος 1266/1972 (Α' 198), το οποίο είναι εφαρμοστέο, εν προκειμένω, λόγω του χρόνου διενέργειας της δημοπρασίας στις 14.3.1985 (σχετ. άρθρα 8 και 27 παρ. 1 του ν. 1418/1984, Α' 23, άρθρο 15 του ν. 1561/1985, Α' 148 και άρθρο 61 παρ. 1 του π.δ/τος 609/1985, Α' 223), βάσει της οποίας καταρτίστηκε η σύμβαση εκτέλεσης του ένδικου έργου (ΣΤΕ 1859/1999, 1163/1992), ορίζεται ότι: «1. Αι κατά τας διατάξεις του άρθρου 7 πιστοποιήσεις συνοδεύονται απαραίτητως υπό συνοπτικής επιμετρήσεως των εκτελεσθεισών εργασιών. 2. ... 9. Εις την πιστοποίησιν περιλαμβάνεται επίσης τυχόν αναθεώρησις τιμών ... και οι τυχόν κατά το άρθρο 7 του ν.δ. 1266/1972 τόκοι υπερημερίας ένεκα καθυστερήσεως της πληρωμής. 10. ... 11. Τα κατά το παρόν άρθρο στοιχεία, συντασσόμενα υπ' ευθύνη του αναδόχου και υπογεγραμμένα υπ' αυτού υποβάλλονται εις την υπηρεσίαν ... Η Διευθύνουσα Υπηρεσία υποχρεούται όπως, μετά την υποβολήν υπό του αναδόχου των κατά τα ανωτέρω στοιχείων, προβή μετά τον προσήκοντα έλεγχο αυτών και την ενδεχομένην διόρθωσιν, εις επισημειωματικήν έγκρισιν και εν συνεχεία σύνταξιν εντολής πληρωμής του αναδόχου προς πληρωμήν αυτού εντός μηνός από της υποβολής των ανωτέρω στοιχείων ...» και στο άρθρο 51 ότι: «1. Αι προς τους αναδόχους πληρωμαί διενεργούνται βάσει εντολών πληρωμών εκδιδομένων υπό της διευθυνούσης υπηρεσίας, κατόπιν υποβολής υπό της αναδόχου πιστοποιήσεως των εκτελεσθεισών εργασιών, ως εις άρθρο 50 ορίζεται. 2. ... 3. Αι εντολαί πληρωμής συντάσσονται ανακεφαλαιωτικώς εντός της κατά την παράγραφον 1 του άρθρου 7 του ν.δ. 1266/1972 μηνιαίας προς πληρωμήν προθεσμίας ...».

5. Επειδή, όπως συνάγεται από τις προαναφερόμενες διατάξεις, για την πληρωμή του εργολαβικού ανταλλάγματος στον ανάδοχο, αναγκαία είναι η έκδοση εντολής πληρωμής από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, η οποία προηγουμένως ελέγχει και, ενδεχομένως, διορθώνει την υποβληθείσα από τον ανάδοχο πιστοποίηση. Εφόσον εγκριθεί η υποβληθείσα από τον ανάδοχο

4η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

πιστοποίηση, δεν είναι πλέον δυνατός ο περαιτέρω έλεγχος αυτής, καθόσον ο νόμος δεν προβλέπει στο στάδιο της πληρωμής πιστοποίησης την έκδοση εκτελεστών διοικητικών πράξεων από τα όργανα της αντισυμβαλλόμενης δημόσιας αρχής. Στην περίπτωση που ο ανάδοχος επιδιώκει την εφαρμογή πράξης της Διευθύνουσας Υπηρεσίας περί έγκρισης λογαριασμού, η οποία αποτελεί την πιστοποίηση για την πληρωμή του, τότε, το ένδικο βοήθημα με το οποίο αυτός μπορεί να διεκδικήσει δικαστικά την απαίτησή του, εφόσον η Διοίκηση αρνείται την ικανοποίησή της, είναι η ευθεία αγωγή για αποζημίωση. Η εν λόγω ευθεία αγωγή ασκείται ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού εφετείου, χωρίς να απαιτείται η προηγούμενη τήρηση της προβλεπόμενης από τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν.δ/τος 1266/1972 διαδικασίας διοικητικής επίλυσης της διαφοράς (πρβλ. ΣτΕ 2747/2013, 1701/2008, 1591/07, 2806/2000 επταμ.). Ενόψει αυτών, ο ισχυρισμός που προβάλλει η εναγόμενη ότι η αγωγή είναι απαράδεκτη, διότι η ικανοποίηση των ένδικων αξιώσεων της ενάγουσας, οι οποίες αναφύονται από σύμβαση εκτέλεσης δημόσιου έργου, επιδιώκεται παραδεκτώς μόνο με προσφυγή, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Περαιτέρω, δεδομένου ότι η αγωγή έχει ασκηθεί και κατά τα λοιπά παραδεκτώς, είναι τυπικώς δεκτή και πρέπει να εξετασθεί ως προς το ουσιαστικό περιεχόμενό της.

6. Επειδή, στο άρθρο 7 του ν.δ/τος 1266/1972 ορίζεται ότι: «Πιστοποιήσεις-Πληρωμαί 1. Η πληρωμή εις τον ανάδοχον του έργου γίνεται τμηματικώς κατά την διάρκειαν της κατασκευής του έργου βάσει πιστοποιήσεως των εκτελεσθεισών εργασιών. Αι πιστοποιήσεις συντάσσονται παρά του αναδόχου του έργου κατά χρονικά διαστήματα καθοριζόμενα εν τη συμβάσει, αι δε βάσει αυτών πληρωμαί ενεργούνται παρά του κυρίου του έργου, μετ' έλεγχον και επισημειωματικήν έγκρισιν της διευθυνούσης υπηρεσίας εντός μηνός από της υποβολής των. Εάν η πληρωμή καθυστερήσει πέραν του μηνός από της λήξεως της προθεσμίας καθ' ην ώφειλε να πραγματοποιηθεί άνευ υπαιτιότητος του αναδόχου του έργου, ούτος δικαιούται τόκου υπερημερίας επί των καθυστερουμένων ποσών ...».

7. Επειδή, με την 8/2004 απόφαση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (ΑΕΔ), ήρθη η αμφισβήτηση υπέρ της 1434/1999 απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας ως προς την ερμηνεία του άρθρου 7 παρ. 1 του ν.δ/τος 1266/1972 και κρίθηκε ότι, κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης, η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται, εντός μηνός από την υποβολή πιστοποίησης εκ μέρους

5η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

του αναδόχου του έργου, να προβεί στην έγκριση της πιστοποίησης αυτής, διότι, άλλως, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη, η υποβληθείσα πιστοποίηση θεωρείται, με την πάροδο της προθεσμίας αυτής, εγκεκριμένη, τυχόν δε μεταγενεστέρως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική, επιβεβαιώνουσα απλώς την, με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα, έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την, ήδη, αυτοδικαίως, με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της, εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη και, ως εκ τούτου, ακυρωτέα.

8. Επειδή, με το άρθρο 12 παρ. 1 του ν. 889/1979 (Α' 77) ορίσθηκε ότι: «Δια την καθυστέρησιν πληρωμής πιστοποιήσεως δημοσίου έργου άνευ υπαιτιότητος του αναδόχου, πέραν των υπό του άρθρου 7 παρ. 1 του Ν.Δ. 1266/1972 προθεσμιών, οφείλεται αυτοδικαίως ο εκάστοτε ισχύων τόκος υπερημερίας μη εφαρμοζομένης εν προκειμένω πάσης ετέρας ειδικής ή γενικής διατάξεως προβλεπούσης μειωμένον τόκον δια το δημόσιον ή οιαδήποτε έτερα πρόσωπα». Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι μόνη η καθυστέρηση πληρωμής πιστοποίησης εκτελεσθεισών εργασιών και του οφειλόμενου γι' αυτές ανταλλάγματος πέραν του διμήνου από την υποβολή της, χωρίς υπαιτιότητα του αναδόχου, καθιστά αυτομάτως υπερήμερο τον κύριο του έργου, ο οποίος από την παρέλευση του εν λόγω διμήνου και έως την πλήρη εξόφληση του ποσού της πιστοποίησης οφείλει, αυτοδικαίως και χωρίς σχετική όχληση, τόκο υπερημερίας, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά (ΣτΕ 3574/2006, 1009/2005, 3223, 1525/2004).

9. Επειδή, στην παρ. 5 του άρθρου 95 του Συντάγματος, όπως ισχύει ύστερα από την αναθεώρησή του από τη Ζ' Αναθεωρητική Βουλή και τη θέση του σε ισχύ με τη δημοσίευση του σχετικού ψηφίσματος στις 17.4.2001 (Α' 84), ορίζεται ότι: «5. Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης» και στο άρθρο 1 του εκτελεστικού της ανωτέρω συνταγματικής διάταξης ν. 3068/2002 (Α' 274) ορίζεται ότι: «1. Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες

6η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ...». Περαιτέρω, στο άρθρο 196 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ΚΔιοικΔικ), ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (Α' 97), ορίζεται ότι: «Οι αποφάσεις, με τις οποίες απαγγέλλεται η ακύρωση ή τροποποίηση εκτελεστής ατομικής διοικητικής πράξης ή η ακύρωση παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, ισχύουν έναντι όλων», στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 197 του ίδιου Κώδικα ότι: «1. Δεδικασμένο δημιουργείται από τις τελεσίδικες και τις ανέκκλητες αποφάσεις ... 3. Το αναφερόμενο στις προηγούμενες παραγράφους δεδικασμένο ισχύει υπέρ και κατά εκείνων που διατέλεσαν διάδικοι, ... εκτείνεται δε και σε εκείνους από τους οποίους, σύμφωνα με το νόμο, μπορεί να αξιωθεί η εκπλήρωση της σχετικής υποχρέωσης ...» και στην παρ. 1 του άρθρου 198 του ως άνω Κώδικα ορίζεται ότι: «1. Οι διοικητικές αρχές οφείλουν, με θετικές ενέργειες ή με αποχή από κάθε αντίθετη ενέργεια, να συμμορφώνονται προς το περιεχόμενο των αποφάσεων οι οποίες εκδίδονται για διαφορές που άγονται προς επίλυση με άσκηση προσφυγής».

10. Επειδή, κατά την έννοια του ανωτέρω άρθρου 196 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, το οποίο ρυθμίζει τις συνέπειες των οριστικών αποφάσεων που εκδίδονται επί ένδικων βοηθημάτων που έχουν διαπλαστικό χαρακτήρα, όπως η προσφυγή, η προσβαλλόμενη πράξη μετά την ακύρωσή της παύει να ισχύει αναδρομικώς από τον χρόνο της έκδοσής της, η δε διαπλαστική ενέργεια που απορρέει από το ακυρωτικό αποτέλεσμα της απόφασης είναι απόλυτη, δηλαδή ισχύει έναντι πάντων και όχι μόνο έναντι εκείνων που διετέλεσαν διάδικοι. Επομένως, σε περίπτωση που η Διοίκηση προβεί σε ενέργεια αντίθετη και εκδώσει πράξη που ανατρέπει το ακυρωτικό αποτέλεσμα δικαστικής απόφασης, παραβιάζει την υποχρέωση συμμόρφωσης που της επιβάλλεται από τα άρθρα 95 παρ. 5 του Συντάγματος, 1 παρ. 1 του ν. 3068/2002 και 198 του ΚΔιοικΔικ, ανεξαρτήτως συνδρομής των όρων του δεδικασμένου. Η παράλειψη αυτή των διοικητικών οργάνων να προβούν στις οφειλόμενες ενέργειες μπορεί, επιπλέον, εφόσον συντρέξουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 932 ΑΚ, να θεμελιώσει εναντίον της Διοίκησης, εκτός από την αξίωση για άρση της προσβολής και αξίωση για εύλογη χρηματική ικανοποίηση

7η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

λόγω ηθικής βλάβης (ΣτΕ 3586/2011 σκ. 5, πρβλ. ΑΠ 3/2008, 1568/2004, 1050/1999, 225, 1133/1998).

11. Επειδή, στο άρθρο 95 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ/μα 30/1996, Α' 21) ορίζονται τα εξής: «Με διάταγμα ... κανονίζονται τα θέματα τα σχετικά με τη βεβαίωση των εσόδων, την ανάληψη υποχρεώσεων, την έκδοση των χρηματικών ενταλμάτων ... και γενικά την οικονομική διοίκηση και το λογιστικό των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Μέχρι να εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα για το λογιστικό των Ν.Α., εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν.δ. 496/1974 (ΦΕΚ 204 Α'), όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά ...», στην παρ. 1 του άρθρου 48 του ν.δ/τος 496/1974 «Περί Λογιστικού των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» (Α' 204), το οποίο εφαρμόζεται και για τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη (ΣτΕ 2128/2019, 2506/2014), ορίζεται ότι: «1. Ο χρόνος παραγραφής των χρηματικών αξιώσεων κατά του ν.π.δ.δ. είναι πέντε ετών, εφ' όσον δεν ορίζεται άλλως υπό του παρόντος» και στο άρθρο 49 του ίδιου ν.δ/τος ότι: «Η παραγραφή άρχεται από του τέλους του οικονομικού έτους καθ' ο εγεννήθη η αξίωσις και είναι δυνατή η δικαστική αυτής επιδίωξις». Περαιτέρω, στην παρ. 8 του άρθρου 14 του ν.δ/τος 1266/1972 ορίζεται ότι: «8. Η συντέλεσις της οριστικής παραλαβής αποτελεί την αφετηρίαν της κατά τας κειμένας διατάξεις παραγραφής των εκ της εργολαβικής συμβάσεως απαιτήσεων του αναδόχου και του κυρίου του έργου ...». Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι η αξίωση του εργολάβου για την καταβολή της, κατά τη σύμβαση, οφειλόμενης αμοιβής του υπόκειται σε πενταετή παραγραφή που αρχίζει από το τέλος του έτους, κατά το οποίο συντελέστηκε η οριστική παραλαβή του έργου (πρβλ. ΣτΕ 1530/2016).

12. Επειδή, στο άρθρο 51 του ν.δ/τος 496/1974 ορίζεται ότι: «Φυλαττομένης της ισχύος των ειδικών διατάξεων, η παραγραφή των χρηματικών αξιώσεων κατά του ν.π. διακόπτεται μόνον: α) Δια της υποβολής της υποθέσεως εις το αρμόδιον δικαστήριο ή εις διαιτητάς, οπότε άρχεται εκ νέου η παραγραφή από της τελευταίας διαδικαστικής πράξεως των διαδίκων, του δικαστηρίου ή των διαιτητών. β) Δια της υποβολής προς το ν.π. αιτήσεως περί πληρωμής της απαιτήσεως, οπότε η παραγραφή άρχεται εκ νέου από της χρονολογίας την οποίαν φέρει η έγγραφος απάντησις της αρμοδίας δια την αναγνώρισιν ή την πληρωμήν της απαιτήσεως, Αρχής. Εν περιπτώσει μη απαντήσεως η παραγραφή άρχεται μετά πάροδον εξαμήνου από της

8η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

χρονολογίας υποβολής της αιτήσεως. Υποβολή δευτέρας αιτήσεως διακόπτει εκ νέου την παραγραφήν. γ) ...» και στο άρθρο 52 του ως άνω ν.δ/τος όπ: «... Η παραγραφή λαμβάνεται υπ' όψιν αυτεπαγγέλτως υπό των δικαστηρίων». Από την ως άνω διάταξη της περίπτωσης α' του άρθρου 51 του ν.δ/τος 496/1974 συνάγεται, ότι η διακοπή της πενταετούς παραγραφής των αξιώσεων κατά νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου επέρχεται, κατά κύριο λόγο, με την ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου άσκηση της σχετικής αγωγής, η οποία και επιφέρει τα κατά το ουσιαστικό δίκαιο αποτελέσματα. Κατά την έννοια της ίδιας διάταξης, η παραγραφή διακόπτεται και με την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως ή προσφυγής ουσίας κατ' αρχήν κατά της διοικητικής πράξης, της οποίας η παρανομία αποτελεί τη βάση της σχετικής αξίωσης (ΣτΕ 4402/2015, 2152/2010 επτ., 411/2010, 1214/2002 επτ., σχετικά με την ομοίου περιεχομένου διάταξη της περ. α' του άρθρου 93 του ν. 2362/1995 περί διακοπής παραγραφής αξιώσεων κατά του Δημοσίου). Ωστόσο, από την ίδια ως άνω διάταξη συνάγεται, ότι διακοπή της παραγραφής επέρχεται και όταν το δικαστήριο, κρίνοντας για διαφορετικό αντικείμενο, επιλύει αρμοδίως ζήτημα που αποτελεί τη βάση ή προϋπόθεση της αξίωσης ή η παρεμπόδιση έρευνα του οποίου θα ήταν αναγκαία για να επιλυθεί η διαφορά που αναφέρεται στην αξίωση (ΣτΕ 2317/2013, 295/2011, 411, 4034/2010, 1759/2009, ΑΠ 1674/2002, 1327/1986 Ολομ.). Διακοπή της παραγραφής επέρχεται και στην περίπτωση, κατά την οποία το σχετικό ένδικο βοήθημα εισάγεται ενώπιον αναρμοδίου καθ' ύλην ή κατά τόπον δικαστηρίου, διότι η αναρμοδιότητα του δικαστηρίου δεν εμποδίζει ούτε τη δημιουργία της εκκρεμοδικίας ούτε την επέλευση των ουσιαστικών αποτελεσμάτων της άσκησης του ένδικου βοηθήματος, το οποίο, διατηρώντας τις συνέπειες αυτές, δεν απορρίπτεται αλλά παραπέμπεται στο αρμόδιο δικαστήριο (ΣτΕ 295/2011 σκ. 5). Από την ίδια ως άνω διάταξη συνάγεται, επίσης, ότι, εάν η παραγραφή χρηματικής αξίωσης διακόπηκε με την άσκηση ένδικου βοηθήματος, ευθύς από τον χρόνο άσκησης του ένδικου βοηθήματος αρχίζει νέα παραγραφή, ομοειδής και ισόχρονη προς τη διακοπήσα, η νέα δε παραγραφή δύναται να διακοπεί με την επιχείρηση περαιτέρω διαδικαστικής πράξης των διαδίκων ή του δικαστηρίου, κατά τα αναφερόμενα στο ίδιο άρθρο 51 του εν λόγω ν.δ/τος. Τέλος, η, κατ' άρθρο 52 του ίδιου ν.δ/τος, υποχρέωση του δικαστηρίου να εξετάζει αυτεπαγγέλτως την παραγραφή της αξίωσης κατά ν.π.δ.δ. εκτείνεται στο σύνολο των σχετικών με

9η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

την παραγραφή ζητημάτων και, επομένως, λόγος διακοπής της παραγραφής, ο οποίος προκύπτει από τα στοιχεία που τίθενται υπόψη του δικαστηρίου, λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως από αυτό (ΣΤΕ 1363/2015, 1287/2013, 2152/2010 επτ.).

13. Επειδή, στην παρ. 2 του άρθρου 75 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ΚΔιοικΔικ), όπως η παρ. αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της από το άρθρο 19 του ν. 3900/2010 (Α' 213/1.1.2011), ορίζεται ότι: «2. Τα κατά το ουσιαστικό δίκαιο έννομα αποτελέσματα της άσκησης της αγωγής επέρχονται, ως προς τον εναγόμενο, από την επίδοσή της σε αυτόν από τον ενάγοντα ...». Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, προκειμένου να αρχίσει η τοκοφορία της χρηματικής αξίωσης του ενάγοντος κατά του εναγομένου, δεν αρκεί πλέον η κατάθεση του δικογράφου της αγωγής, αλλά απαιτείται και η επίδοση αυτής στον εναγόμενο από τον ενάγοντα.

14. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η 239/2007 αμετάκλητη απόφαση του Δικαστηρίου (σχ. υπ' αριθ. 335/21.1.2010 πιστοποιητικό Διοικητικού Εφετείου Πατρών περί αμετακλήτου), καθώς και από όσα είναι γνωστά στο Δικαστήριο στο πλαίσιο της υπ' αριθ. καταχ. 16/1.3.2016 διαφοράς που απορρέει από την ίδια σύμβαση, προκύπτουν τα ακόλουθα: Η ενάγουσα, με την από 10.4.1985 σύμβαση που συνήψε με τη Νομαρχία Ζακύνθου, κατόπιν δημοπρασίας που διενεργήθηκε στις 14.3.1985, ανέλαβε την εκτέλεση του έργου «Συμπληρωματικά έργα προστασίας λιμένος Ζακύνθου Α' Φάση», συνολικής αξίας 151.018.529 δραχμών. Κατά την εκτέλεση του έργου ανέκυψε ανάγκη εκτέλεσης νέων εργασιών, πέραν εκείνων που είχαν προβλεφθεί με τη σύμβαση, για τις οποίες συντάχθηκαν διαδοχικά, από την αρμόδια αρχή, συγκριτικοί πίνακες. Εν συνεχεία, ύστερα από την υποβληθείσα στις 29.1.1993 τελική επιμέτρηση της επιβλέπουσας μηχανικού Μαρίας Σιδηροκαστρίτη, η αρμόδια Επιτροπή προέβη, στις 17.7.1998, στην προσωρινή και οριστική παραλαβή του εν λόγω έργου, όπως προκύπτει από το κατά την ίδια ημερομηνία συνταχθέν Πρωτόκολλο Προσωρινής και Οριστικής Παραλαβής της Διεύθυνσης Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Δημοσίων Έργων, το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 2037/20.7.1998 απόφαση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών (Δ.Τ.Υ.) της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου, ως Προϊσταμένης Αρχής του έργου. Με το ίδιο ως άνω Πρωτόκολλο, η

10η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

προαναφερόμενη Επιτροπή εξέτασε και απέρριψε τα παρακάτω, πλην του υπό στοιχ. ε' (ως προς το οποίο πρότείνει την έγκριση πρόσθετων τιμών), διατυπωθέντα με την υποβολή σχετικού υπομνήματος της ενάγουσας αναδόχου, αιτήματα, με τα οποία αυτή ζητούσε: α. την πληρωμή των προμηθειών και προσαυξήσεων που επιβλήθηκαν σε βάρος της αναδόχου από το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., ως εκ του γεγονότος ότι, επειδή η χρηματοδότηση δεν ήταν σύμφωνη με την έγκριση πίστωσης και ανεστάλη η όλη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος, οι εγγυητικές επιστολές δεν επεστράφησαν επί μακρό χρονικό διάστημα, β. την καταβολή των τόκων, με τους οποίους επιβαρύνθηκε η ανάδοχος, για τον λόγο ότι η χρηματοδότηση δεν εναρμονίστηκε με την έγκριση της πίστωσης, με αποτέλεσμα να αναγκαστεί να καταφύγει σε τραπεζικό δανεισμό, γ. την καταβολή των Γενικών Εξόδων (Γ.Ε.), επειδή η πραγμάτωση της χρηματοδότησης επέφερε υπέρμετρη αύξηση του χρόνου, δ. την καταβολή τόκων υπερημερίας προς 25% ετησίως, επειδή η αργοπορία χρηματοδότησης ανέστειλε επί μακρό χρόνο την πληρωμή της αναδόχου, καθώς και τη σύνταξη του τελικού συγκριτικού πίνακα, ε. πρόσθετη τιμή για νέες εργασίες λιθορριπής, αφού η μη επαρκής χρηματοδότηση διαφοροποίησε τα κατασκευαστικά δεδομένα και κατέστησε επιβεβλημένη τη χρήση ρυμουλκού για τους φυσικούς ογκόλιθους, στ. την καταβολή των προστίμων που επιβλήθηκαν στην ανάδοχο από την Εφορία λόγω της μη χρηματοδότησης, καθώς και της διαφοράς επιβάρυνσης (11%) που ορίζει ο ν. 2579/1998 (φορολόγηση αφορολόγητων αποθεματικών), η οποία προέκυψε από τη μη καταβολή των χρημάτων έως τις 31.12.1996 και ζ. την καταβολή προσαύξησης 20%, καθώς και του κόστους των πρόσθετων μεταφορών, για τα εκτός λιμένος έργα, λόγω αυξημένου κόστους κατασκευής. Κατά της απόφασης αυτής της Επιτροπής Παραλαβής του Έργου, κατά το μέρος που απέρριψε τα ανωτέρω αιτήματά της, πλην του υπό στοιχ. ε', η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 2037/20.7.1998 απόφαση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Νομού Ζακύνθου, η ενάγουσα άσκησε την από 9.12.1998 αίτηση θεραπείας ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε.). Με την αίτηση θεραπείας, η ενάγουσα προέβαλε τα εξής αιτήματα: 1α. τη σύνταξη συγκριτικού πίνακα και την άμεση καταβολή του οφειλόμενου κεφαλαίου, που ανέρχεται κατά την Δ.Τ.Υ. σε 72.000.000 δραχμές, 1β. την καταβολή των κατά το άρθρο 12 του ν. 889/1979 συμβατικών τόκων, από τον Οκτώβριο του έτους

11η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

ος
1990 (35^{ος} λογαριασμός, 18.7.1990) ή, επικουρικώς, από τον Φεβρουάριο του έτους 1993 (πίνακας τελικής επιμέτρησης, 29.1.1993), 2α. την καταβολή 13.597.917 δραχμών, που αντιστοιχούν στα κατά νόμο γενικά έξοδα και το όφελος του εργολάβου, εξαιτίας της μεγάλης αύξησης του χρόνου εργασίας χωρίς αντίστοιχη αύξηση του εκτελεσθέντος έργου, εντόκως, από τη λήξη της εργολαβίας, 2β. την καταβολή 62 δρχ./κ.μ. λιθορριπής και 228 δρχ./κ.μ. φυσικών ογκόλιθων προσηνέμου, επειδή λόγω έλλειψης πίστωσης έγιναν πρόσθετες εργασίες (μεταφορά από θάλασσα), πλέον τόκων από την αναθεωρητική περίοδο, 2γ. την καταβολή 14.582.304 δραχμών για πρόσθετες αναίτιες προμήθειες και τόκους εγγυητικών επιστολών, οι οποίες παρέμειναν επί χρόνια λόγω μη δυνατότητας εξόφλησης, πλέον τόκων, 3α1. την καταβολή 3.067.796 δραχμών για έως 1.5.1999 πρόσθετη αναίτια επιβάρυνση του ΦΠΑ, εξαιτίας της παράνομης μη καταβολής και παράνομης κατάσχεσης και παρακατάθεσης αυτού από τον Τομέα Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (Τ.Α.Σ.), 3α2. την καταβολή 15.000.000 δραχμών ή, επικουρικώς, 2.445.405 δραχμών για προσαυξήσεις προς την Εφορία, το ΙΚΑ, το ΝΑΤ κ.λπ., 3β. την καταβολή για πρόσθετη πληρωμή φόρου αφορολόγητων αποθεματικών, που δεν θα υπήρχαν αν η πληρωμή γινόταν έως το έτος 1997, 3γ. την καταβολή 9.306.060 δραχμών για αδικαιολόγητη επιβάρυνση σε τράπεζες, εξαιτίας της μη εξόφλησης και της μη τήρησης από την Υπηρεσία Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων του Τομέα Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων (Υ.Α.Σ.-Τ.Α.Σ.) της νόμιμης προθεσμίας πληρωμής του 36ου λογαριασμού (Αύγουστος 1998), 4. τη χορήγηση νέου εργοληπτικού πτυχίου ίδια κατηγορίας, λόγω της, εκ της μη πληρωμής, υποβάθμισης-απώλειας του υπάρχοντος ή την καταβολή της εμπορευματικής αξίας αυτού, ύψους 200.000.000 δραχμών και 5. την καταβολή ποσού 100.000.000 δραχμών για ηθική βλάβη, που οφείλεται στην αργοπορημένη εξόφληση και, κυρίως, στις μη νόμιμες ενέργειες και παραλείψεις των υπαλλήλων του Τ.Α.Σ. Ζακύνθου. Η ανωτέρω αίτηση θεραπείας διαβιβάστηκε, με το υπ' αριθ. Δ4/356/φ.14/Ε.Ι/30.12.1998 έγγραφο του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ο οποίος, με την υπ' αριθ. 18958/17.12.1999 απόφασή του, αποφάσισε τα εξής: «Επί του 1α αιτήματος: το Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. τον Ιούνιο του 1998 ενέκρινε χρηματοδότηση 20.000.000 δραχμών, με την οποία καλύφθηκε η από ετών εγκεκριμένη πίστωση. Στη

12η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

συνέχεια, ο κ. Υπουργός Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε., με την υπ' αριθ. 1775/16.2.1999 απόφασή του, εγκρίνει συμπληρωματική πίστωση 72 εκ. δρχ., αποδεχόμενος το αίτημα της Δ.Τ.Υ. Ν.Α. Ν. Ζακύνθου, περί αποπληρωμής της εργολαβίας. Κατόπιν αυτών, η Δ.Τ.Υ. Ν. Ζακύνθου καλείται να ενεργήσει αμέσως τα δέοντα (σύνταξη Σ.Π. σύμφωνα με το Πρωτόκολλο Οριστικής Παραλαβής), για την άμεση αποπληρωμή της εργολαβίας, ώστε να διαφυλάξει το Ελληνικό Δημόσιο από την καταβολή τόκων, τουλάχιστον για τον, μετά την υπ' αριθ. 1775/16.2.1999 υπουργική απόφαση, χρόνο. Επί του 1β αιτήματος: τη μερική και σύμφωνη με τη γνωμοδότηση αποδοχή του, ήτοι περικοπή κατά πενήντα επί τοις εκατό (50%) του κατά το άρθρο 12 του ν. 889/1979 συμβατικού τόκου και καταβολή εις την ανάδοχο εταιρεία του υπολοίπου πενήντα επί τοις εκατό του άρθρου 12 του ν. 889/1979, για το χρονικό διάστημα από 29.1.1993 έως σήμερα. – Παράταση με αναθεώρηση μέχρι την 29.1.1993, με πληρωμή όλων των, μετέπειτα του 35ου, λογαριασμών, με αναθεώρηση Α' τριμήνου του 1993. – Καταβολή του συμβατικού τόκου, όπως αυτός προβλέπεται από το άρθρο 12 του ν. 889/1979, από την υπογραφή της παρούσας απόφασης και μετά. Επί του 2α αιτήματος: την κατά τη γνωμοδότηση μερική αποδοχή του αιτήματος αυτού, για την καταβολή γενικών εξόδων για τον πρόσθετο χρόνο εργασίας, το οποίο αφενός περιορίζεται στο τριάντα επί τοις εκατό (30%) και αφετέρου απορρίπτεται η καταβολή οιασδήποτε τόκου μέχρι και σήμερα, ημερομηνία από την οποία θα ισχύει ο κατά το άρθρο 12 του 889/1979 τόκος. Επί του 2β αιτήματος: την κατά τη γνωμοδότηση πληρωμή των πρόσθετων εργασιών της λιθορριπής και των φυσικών ογκολίθων του προσηνέμου μώλου, με πρόσθετες τιμές 60 δρχ./κ.μ. και 220 δρχ./κ.μ. αντιστοίχως, ισχυόντων κατά τα λοιπά των αναφερομένων στο άρθρο 1β της παρούσας απόφασης. Επί του 2γ αιτήματος: την καθ' ολοκληρία απόρριψη της πληρωμής, έστω και μέρους των προμηθειών των εγγυητικών επιστολών που αντιστοιχούν στην μακροχρόνια, λόγω έλλειψης πίστωσης, παρακράτησή τους. Επί του 3α1 αιτήματος: για την καταβολή των προσαυξήσεων του Φ.Π.Α., ο οποίος αφενός δεν αποδόθηκε όπου έπρεπε, αφετέρου παρά τα οριζόμενα από τον νόμο κατασχέθηκε και παρακατατέθηκε, αποδεχόμεθα τη γνωμοδότηση και εγκρίνουμε την προς την Εφορία καταβολή των προσαυξήσεων, οι οποίες την 25.9.1999, ανέρχονται σε 3,9 εκ. δρχ., ισχυόντων κατά τα λοιπά των προβλεπόμενων στο 2α της παρούσας απόφασης. Επί του 3α2 αιτήματος: απορρίπτουμε το αίτημα καταβολής των 15

13η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

εκ. δρχ. για επιβαρύνσεις προς Εφορία, Ι.Κ.Α., Ν.Α.Τ. κ.λπ., οι οποίες προήλθαν από την καθυστέρηση της αποπληρωμής, όπως απορρίπτεται και η καταβολή 2,4 εκ. δρχ., που προήλθαν από την καθυστέρηση πληρωμής από τον Τ.Α.Σ. Ζακύνθου. Επί του 3β αιτήματος: εγκρίνουμε την άτοκη μέχρι σήμερα με απ' ευθείας καταβολή στην αρμόδια Εφορία της επιβάρυνσης, που προέκυψε από την πρόσθετη φορολόγηση των αφορολόγητων αποθεματικών και η οποία δεν θα υπήρχε αν η αποπληρωμή είχε γίνει μέχρι το 1997, ισχυόντων κατά τα λοιπά των προβλεπομένων στο 2α της παρούσας απόφασης. Επί του 3γ αιτήματος: απορρίπτουμε την λόγω καθυστερημένης αποπληρωμής επιβάρυνση 9,3 εκ. δρχ. προς τράπεζες, όπως απορρίπτουμε επίσης και την καταβολή του ποσού 2,7 εκ. δρχ. που προέκυψαν από την μη εφαρμογή των κείμενων διατάξεων από τον Τ.Α.Σ. Ζακύνθου. Επί του 4ου αιτήματος: η εξέταση του αιτήματος αυτού δεν εμπίπτει, όπως επισημαίνει και η γνωμοδότηση, στην αρμοδιότητα της Περιφέρειας. Επί του 5ου αιτήματος: ομοίως δεν εξετάζεται το παρόν αίτημα, καθ' όσον δεν αποτελεί αντικείμενο συμβατικής διαφωνίας και, ως εκ τούτου, η δικαίωση ή όχι της αναδόχου εταιρείας αποτελεί θέμα που πρέπει να κριθεί από τα αρμόδια Δικαστήρια, όπως αναφέρεται και στην εισήγηση». Για την ικανοποίηση των ανωτέρω αιτημάτων της, η ενάγουσα υπέβαλε τα υπ' αριθ. 2197/6.6.2000 και 2274/8.6.2000 έγγραφα ενώπιον της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου, η οποία, σε απάντηση, εξέδωσε το υπ' αριθ. 2460/16.6.2000 έγγραφο. Στο έγγραφο αυτό, η ανωτέρω Διεύθυνση εξέφρασε την άποψη ότι το θέμα της ενάγουσας μπορεί να επιλυθεί μόνο νομικά, εξαιτίας της μη εγκυρότητας της τελικής επιμέτρησης, καθώς και του πρωτοκόλλου προσωρινής και οριστικής παραλαβής, για τον λόγο δε αυτό, ισχυρίστηκε ότι εμποδίζεται να συντάξει και να εγκρίνει συγκριτικό πίνακα υπερσυμβατικών εργασιών και προέτρεψε την ενάγουσα να προσφύγει στο Εφετείο Πατρών για την επίλυση του θεματός της. Κατά της άρνησης της ανωτέρω Διεύθυνσης να συμμορφωθεί προς την υπ' αριθ. 18958/17.12.1999 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, η ενάγουσα άσκησε την με χρονολογία κατάθεσης 17.8.2000 προσφυγή, η οποία έγινε δεκτή με την 239/2007 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πατρών. Με την απόφαση αυτή κρίθηκε ότι η άρνηση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου, η οποία εκδηλώθηκε με το υπ' αριθ. 2460/16.6.2000 έγγραφό της, συνιστά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης

ενέργειας και, για τον λόγο αυτό, ακυρώθηκε η άρνηση αυτή της ως άνω Διεύθυνσης και αναπέμφθηκε η υπόθεση στη Διοίκηση προκειμένου να συμμορφωθεί, με την έκδοση των κατά νόμο αναγκαίων εκτελεστών πράξεων, προς την υπ' αριθ. 18958/17.12.1999 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Σε συμμόρφωση προς την ανωτέρω δικαστική απόφαση, συντάχθηκε στις 10.12.2008 ο 10ος (α' και β') συγκριτικός πίνακας του Προϊσταμένου του Τμήματος Εκτέλεσης Έργων (Τ.Ε.Ε.) της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου, ο οποίος περιείχε τις εργασίες (10α') που είχαν γίνει δεκτές με την υπ' αριθ. 18958/17.12.1999 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, καθώς και τους αναλογούντες τόκους (10β'). Εν συνεχεία, με το υπ' αριθ. 1/3.2.2009 πρακτικό του Νομαρχιακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου, ως Προϊσταμένης Αρχής του έργου, αποφασίστηκε ότι δεν απαιτείται έγκριση των συγκριτικών πινάκων προκειμένου να πληρωθούν νόμιμες απαιτήσεις που προκύπτουν από την 239/2007 δικαστική απόφαση και συστήθηκε στην ενάγουσα να προβεί στην υποβολή πιστοποιήσεων με τις απαιτήσεις της. Κατόπιν αυτών, η ενάγουσα υπέβαλε τους 37ο, 38ο, 39ο, 40ο, 41ο, 42ο και 43ο λογαριασμούς-πιστοποιήσεις με τις σχετικές εντολές πληρωμής, συντεταγμένους σύμφωνα με τον 10ο (α' και β') συγκριτικό πίνακα, οι οποίοι εγκρίθηκαν στις 20.9.2009 από τον ίδιο ως άνω Προϊστάμενο Τ.Ε.Ε και διαβιβάστηκαν, με το υπ' αριθ. 2025/4.11.2009 έγγραφο της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών προς τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου για την έκδοση των ενταλμάτων πληρωμής. Παράλληλα, με την υπ' αριθ. 208/14.12.2009 απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου εγκρίθηκε πίστωση 170.029,20 ευρώ, η οποία αντιστοιχεί στον 37ο λογαριασμό του έργου, ενώ με την υπ' αριθ. 77/2010 απόφαση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου εγκρίθηκε πίστωση 174.615 ευρώ, για την πληρωμή του 38ου λογαριασμού του έργου (σχ. 1615/4.10.2010 έγγραφο της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου προς το Συμβούλιο της Επικρατείας), με το δε υπ' αριθ. 1277/5.8.2010 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου, κλήθηκε η ενάγουσα να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την πληρωμή των λογαριασμών αυτών. Όμως, η Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους του Νομού Ζακύνθου, με το υπ'

15η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

αριθ. 398.402/5.9.2011 έγγραφό της, αρνήθηκε να προβεί στην έκδοση εντάλματος της σχετικής δαπάνης, με την αιτιολογία, μεταξύ άλλων, ότι εν προκειμένω έχει εφαρμογή το άρθρο 16 του π.δ/τος 1266/1972 και όχι ο ν. 1418/1984 και, συνεπώς, αρμόδιο όργανο για να κρίνει επί της από 9.12.1998 αίτησης θεραπείας της ενάγουσας δεν ήταν ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας αλλά ο Υπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Εν τω μεταξύ, με το 3/2011 Πρακτικό του Δικαστηρίου διαπιστώθηκε, κατόπιν της από 12.10.2009 σχετικής αίτησης της ενάγουσας, αδικαιολόγητη παράλειψη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου να συμμορφωθεί προς την ως άνω 239/2007 δικαστική απόφαση και, ειδικότερα, επί των σημείων 1α, 1β, 2α, 2β και 3β, κλήθηκε δε αυτή να συμμορφωθεί, εντός τριμήνου, προς το περιεχόμενο της απόφασης. Κατόπιν αυτών, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 5038/2087/27.1.2012 απόφαση του Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων, με την οποία ανακλήθηκε η υπ' αριθ. 18958/17.12.1999 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ως εκδοθείσα παρανόμως από αναρμόδιο όργανο. Όπως, όμως, είναι γνωστό στο Δικαστήριο από άλλη δικαστική ενέργεια, κατ' άρθρο 144 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), κατά της ανωτέρω ανακλητικής απόφασης η ενάγουσα άσκησε την υπ' αριθ. κατ. 16/1.3.2016 προσφυγή, που έγινε δεκτή με την 157/2020 απόφαση του Δικαστηρίου, με την οποία ακυρώθηκε η εν λόγω πράξη, με την αιτιολογία ότι εμποδίζει τη Διοίκηση να συμμορφωθεί προς την εξ αυτής απορρέουσα υποχρέωση, αποβλέποντας στην ανατροπή του ακυρωτικού αποτελέσματος της 239/2007 δικαστικής απόφασης, κατά παράβαση των άρθρων 95 παρ. 5 του Συντάγματος, 1 παρ. 1 του ν. 3068/2002 και 196 και 198 του ΚΔιοικΔικ.

15. Επειδή, με την κρινόμενη αγωγή, όπως αναπτύσσεται με τα επ' αυτής παραδεκτώς κατατεθέντα υπομνήματα, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι η εναγόμενη, μη νομίμως, δεν προέβη στην έκδοση των αναγκαίων χρηματικών ενταλμάτων και την πληρωμή των εγκριθέντων ποσών, εντός μηνός από την έγκριση των λογαριασμών, όπως όφειλε, δεδομένου ότι άπαντες εγκρίθηκαν χωρίς παρατηρήσεις. Για τον λόγο αυτό, η ενάγουσα επιδιώκει να υποχρεωθεί η εναγόμενη να της καταβάλει, ειδικότερα, για τον 37ο λογαριασμό το ποσό των 142.882 ευρώ (48.686.842 δρχ.), για τον 38ο λογαριασμό το ποσό των 146.735 ευρώ (50.000.000 δρχ.), για τον 39ο λογαριασμό το ποσό των 130.843 ευρώ (44.584.857 δρχ.), για τον 40ο λογαριασμό το ποσό των 318.532 ευρώ

(108.539.669 δρχ.), για τον 41ο λογαριασμό το ποσό των 136.677 ευρώ (46.572.865 δρχ.), για τον 42ο λογαριασμό το ποσό των 353.187 ευρώ (120.348.612 δρχ.) και για τον 43ο λογαριασμό το ποσό των 21.127 ευρώ (7.199.072 δρχ.), ήτοι το συνολικό ποσό των 1.249.983 ευρώ, εντόκως, μετά πάροδο μηνός από την έγκριση των ως άνω λογαριασμών στις 20.9.2009, ήτοι από τις 21.10.2009, άλλως από την άσκηση της αγωγής έως την εξόφληση. Επίσης, η ενάγουσα ζητά να της καταβληθεί ο ισχύων ΦΠΑ που αναλογεί στους 37ο, 38ο και 39ο λογαριασμούς, καθώς και το ποσό των 50.000 ευρώ, ως αποζημίωση για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που ισχυρίζεται ότι υπέστη από τη μη καταβολή του οφειλόμενου ποσού, κατ' εφαρμογή των άρθρων 105 και 106 του ΕισΝΑΚ σε συνδυασμό με τα άρθρα 914, 57 και 59 ΑΚ. Επικουρικώς, το αιτούμενο ποσό η ενάγουσα ζητά κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί αδικοπραξίας, άλλως περί αδικαιολόγητου πλουτισμού της εναγομένης.

16. Επειδή, η εναγόμενη, με το από 6.12.2019 παραδεκτώς κατατεθέν υπόμνημα, υποστηρίζει ότι τα αιτήματα της ενάγουσας έχουν κριθεί και απορριφθεί, αρχικώς, με την υπ' αριθ. Δ4/1/67/φ.14/Ε1/23.8.1988 απόφαση του Υπουργού Δημοσίων Έργων, που εκδόθηκε επί της από 20.10.1987 προηγούμενης αίτησης θεραπείας της ενάγουσας και, τελικώς, με την 324/1992 απόφαση του Δικαστηρίου, με την οποία απορρίφθηκε προσφυγή της ενάγουσας κατά της ως άνω απόφασης του Υπουργού. Ο ισχυρισμός αυτός είναι απορριπτέος ως ερειδόμενος επί εσφαλμένης πραγματικής προϋπόθεσης, δεδομένου ότι αντικείμενο της εν λόγω δικαστικής απόφασης αποτέλεσε το αίτημα της ενάγουσας να της καταβληθούν ποσά που αφορούσαν πρόσθετο κόστος λόγω αύξησης του προσωπικού εργασίας των πλωτών γερανών, μειωμένης χρηματοδότησης (νομιμοτόκως από τον Ιούλιο του 1986), προσαύξησης της τιμής του σκυροδέματος και κάλυψης ζημίας για το υπόλοιπο εκκαφής και, συνεπώς, με την απόφαση αυτή κρίθηκαν διαφορετικά αιτήματα από εκείνα που αποτέλεσαν αντικείμενο της 239/2007 απόφασης του Δικαστηρίου.

17. Επειδή, η εναγόμενη ισχυρίζεται ότι η ενάγουσα βασίζει τις αξιώσεις της στην υπ' αριθ. 18958/17.12.1999 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, η οποία ανακλήθηκε με την υπ' αριθ. 5038/2087/27.1.2012 απόφαση του Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων, ως

17η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

εκδοθείσα από αναρμόδιο όργανο και, ως εκ τούτου, μετά την ανάκλησή της δεν υφίσταται και ουδένα έννομο αποτέλεσμα παράγει. Όπως, όμως, εκτέθηκε στην δέκατη τέταρτη σκέψη, η ανακλητική αυτή απόφαση ακυρώθηκε με την 157/2020 απόφαση του Δικαστηρίου, κατόπιν αποδοχής σχετικής προσφυγής της ενάγουσας και, συνεπώς, η ως άνω απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας εξακολουθεί να ισχύει και να παράγει τις έννομες συνέπειές της, τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.

18. Επειδή, η εναγόμενη, με την με χρονολογία κατάθεσης 16.12.2019 παραδεκτώς κατατεθείσα αντίκρουση, προβάλλει ότι στη δίκη, επί της οποίας εκδόθηκε η 239/2007 απόφαση, διάδικος ήταν το Ελληνικό Δημόσιο και, επομένως, η εναγόμενη Περιφέρεια δεν μπορεί να υποχρεωθεί σε συμμόρφωση και να καταβάλει την αιτούμενη αποζημίωση, εφόσον δεν διετέλεσε διάδικος στη δίκη εκείνη. Ο ισχυρισμός αυτός, σύμφωνα με τον οποίο δεν γεννάται δέσμευση για την Περιφέρεια από το δεδικασμένο της 239/2007 απόφασης του Δικαστηρίου λόγω μη συνδρομής της προϋπόθεσης της ταυτότητας των διαδίκων, είναι απορριπτέος, διότι στηρίζεται επί της εσφαλμένης εκδοχής ότι η δέσμευση της Περιφέρειας απορρέει από το δεδικασμένο της συγκεκριμένης απόφασης, ενώ αυτή προέρχεται από το ακυρωτικό αποτέλεσμα και την εγγραφή της ως άνω ακυρωτικής απόφασης (ΣτΕ 3084/2007), προς το διατακτικό της οποίας υποχρεούται να συμμορφωθεί.

19. Επειδή, ενόψει των εκτεθέντων στην έβδομη σκέψη, όπως έχει κριθεί με την 8/2004 απόφαση του ΑΕΔ, μετά την πάροδο άπρακτης της μηνιαίας προθεσμίας από την υποβολή των ως άνω λογαριασμών της ενάγουσας, αυτοί θεωρούνται, κατά την έννοια του άρθρου 7 παρ. 1 του ν.δ/τος 1266/1972, εγκεκριμένοι, η δε μεταγενέστερη έγκρισή τους από τη διευθύνουσα υπηρεσία, η οποία θα αρκούσε προκειμένου να θεωρηθούν οι παραληφθείσες εργασίες ως εγκεκριμένες (πρβλ. 2494/2013 Ολομ., 2086/2016), είναι τυπική, ενόψει των κριθέντων με την ανωτέρω απόφαση του ΑΕΔ και, απλώς, επιβεβαιώνει την, με την πάροδο της προθεσμίας, χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Από τους εγκριθέντες αυτούς λογαριασμούς, οι οποίοι αποτελούν την πιστοποίηση για την πληρωμή του εργολαβικού ανταλλάγματος στην ανάδοχο, ανακύπτει υποχρέωση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας να εκδώσει τις σχετικές εντολές πληρωμής και δεν είναι, πλέον, δυνατός ο περαιτέρω έλεγχος αυτής, καθόσον ο νόμος δεν προβλέπει στο στάδιο της πληρωμής

πιστοποίησης την έκδοση εκτελεστών διοικητικών πράξεων. Ενόψει αυτών, μη νομίμως, η αρμόδια υπηρεσία αρνήθηκε να προβεί στην έκδοση των σχετικών ενταλμάτων, για την πληρωμή των οφειλόμενων ποσών στην ενάγουσα, τα δε προβαλλόμενα από την εναγομένη περί μη καταβολής των αιτούμενων ποσών, διότι αφορούν αιτήματα το πρώτον υποβληθέντα ενώπιον του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, κατά παράλειψη τήρησης της προβλεπόμενης διοικητικής διαδικασίας, διότι ο ως άνω Γενικός Γραμματέας ήταν αναρμόδιο όργανο να κρίνει επί της αίτησης θεραπείας αφού αρμόδιος ήταν ο Υπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και διότι τα σχετικά έργα δεν μπορούσαν να εντοπιστούν προκειμένου να συνταχθεί συγκριτικός πίνακας, είναι απορριπτικά ως απαραδέκτως προβαλλόμενα, δεδομένου ότι δεν είναι, πλέον, δυνατός, κατά το στάδιο αυτό, ο περαιτέρω έλεγχος, ήδη, εγκεκριμένων λογαριασμών.

20. Επειδή, η εναγόμενη προβάλλει ότι η αξίωση της ενάγουσας για την καταβολή των ανωτέρω λογαριασμών έχει παραγραφεί, διότι από τη γέννησή της προ του έτους 1990 έως την άσκηση της αγωγής στις 2.11.2011, παρήλθε χρονικό διάστημα μείζον της πενταετίας. Εν προκειμένω, η οριστική παραλαβή του έργου, η οποία σηματοδοτεί την έναρξη της παραγραφής, κατά τα εκτεθέντα στην ενδέκατη σκέψη, έλαβε χώρα στις 17.7.1998, όπως προκύπτει από το κατά την ίδια ημερομηνία συνταχθέν πρωτόκολλο προσωρινής και οριστικής παραλαβής της Διεύθυνσης Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Δημοσίων Έργων, το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 2037/20.7.1998 απόφαση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου και, συνεπώς, η πενταετής παραγραφή της ένδικης αξίωσης εκκίνησε από το τέλος του έτους 1998 και όχι από την κατασκευή των ένδικων έργων, όπως εσφαλμένως υπολαμβάνεται. Περαιτέρω, η άσκηση από την ενάγουσα, στις 17.8.2000, προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου, κατά της άρνησης της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου να συμμορφωθεί και να εκτελέσει το περιεχόμενο της υπ' αριθ. 18958/17.12.1999 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, διέκοψε, κατ' άρθρο 51 περ. α' του ν.δ/τος 496/1974, την παραγραφή, η οποία εκκίνησε εκ νέου, στις 11.5.2007, με τη δημοσίευση της 239/2007 σχετικής απόφασης του Δικαστηρίου, με την οποία επιλύθηκε αρμοδίως το ζήτημα της άρνησης της Διοίκησης να εκδώσει τις αναγκαίες πράξεις που αποτελούν προϋπόθεση για την πληρωμή της ένδικης αξίωσης (ΣτΕ 2317/2013, 295/2011, 411, 4034/2010,

19η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

1759/2009). Εν συνεχεία, μόνη η κατάθεση της κρινόμενης αγωγής στο Δικαστήριο, στις 2.11.2011, δεν επέφερε νέα διακοπή της παραγραφής, κατ' άρθρο 75 παρ. 2 του ΚΔιοικΔικ, αλλά χρειαζόταν και επίδοσή της στην εναγόμενη, η οποία δεν προκύπτει ότι διενεργήθηκε από την ενάγουσα. Η νέα, όμως, πενταετής παραγραφή είχε, ήδη, διακοπεί, κατ' άρθρο 51 περ. β' του ν.δ/τος 496/1974, με την υποβολή των 37ου, 38ου, 39ου, 40ου, 41ου, 42ου και 43ου λογαριασμών, με τους οποίους η ενάγουσα ζήτησε την πληρωμή της ένδικης αξίωσής της, εκκίνησε εκ νέου από την έγκρισή τους, στις 20.9.2009, από την αρμόδια για την πληρωμή της απαίτησης υπηρεσία και διακόπηκε πάλι, στις 5.11.2012, με την άσκηση προσφυγής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατά της υπ' αριθ. 5038/2087/27.1.2012 απόφασης του Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων, με την οποία είχε ανακληθεί η υπ' αριθ. 18958/17.12.1999 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Η κατά τόπον αναρμοδιότητα του ως άνω δικαστηρίου δεν εμπόδισε, κατά τα εκτεθέντα στη δωδέκατη σκέψη, την επέλευση των ουσιαστικών αποτελεσμάτων της άσκησης της προσφυγής, η οποία, διατηρώντας τις συνέπειες αυτές, εν προκειμένω, της διακοπής της παραγραφής, παραπέμφθηκε, με την 5358/2015 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, στο παρόν κατά τόπον αρμόδιο Δικαστήριο. Η άσκηση της ως άνω προσφυγής, συνεπώς, συνιστά, κατ' άρθρο 51 περ. α' του ν.δ/τος 496/1974, διακοπτικό λόγο της παραγραφής, η διακοπή δε αυτή ίσχυε έως την τελευταία διαδικαστική πράξη του Δικαστηρίου, η οποία έλαβε χώρα στις 27.4.2020, με τη δημοσίευση της 157/2020 απόφασής του, που δέχτηκε την προσφυγή και ακύρωσε την ανάκληση της ως άνω απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, στην οποία θεμελιώνεται η ένδικη αξίωση, επιλύοντας αρμοδίως ζήτημα που αποτελεί προϋπόθεση για την ύπαρξη του κρινόμενου δικαιώματος της ενάγουσας (ΣτΕ 2317/2013, 295/2011, 411, 4034/2010, 1759/2009). Κατόπιν αυτών, ενόψει των ανωτέρω λόγων διακοπής της παραγραφής, η ύπαρξη των οποίων προκύπτει από τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψιν του Δικαστηρίου και εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από αυτό (ΣτΕ 1363/2015, 1287/2013, 2152/2010 επτ.), η ένδικη αξίωση δεν έχει παραγραφεί, τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.

21. Επειδή, κατόπιν αυτών, η ενάγουσα δικαιούται να λάβει τα αιτούμενα ποσά που αντιστοιχούν στους ανωτέρω εγκριθέντες λογαριασμούς, συνολικού

ποσού 1.249.983 ευρώ, πλέον του ισχύοντος ΦΠΑ που αναλογεί στους 37ο, 38ο και 39ο εξ αυτών. Περαιτέρω, το αίτημα της ενάγουσας να λάβει το ως άνω ποσό εντόκως είναι απορριπτικό, διότι, μεταξύ των στοιχείων του φακέλου, δεν περιλαμβάνεται αποδεικτικό επίδοσης, ούτε η ενάγουσα επικαλείται ότι επέδωσε αντίγραφο της κρινόμενης αγωγής στην εναγόμενη, προκειμένου να επέλθει, όπως απαιτείται από την παρ. 2 του άρθρου 75 του ΚΔιοικΔικ, μετά την αντικατάστασή της, από την 1.1.2011, από το άρθρο 19 του ν. 3900/2010, έναρξη τοκοφορίας της ένδικης αξίωσης.

22. Επειδή, για οποιαδήποτε διαφορά ανακύπτει που έχει μεν ως πηγή τη σύμβαση αλλά δεν αφορά σε αξιώσεις του αναδόχου, οι οποίες προβλέπονται και ρυθμίζονται από τις εκάστοτε ειδικές για τις διοικητικές συμβάσεις διατάξεις, χωρεί ευθεία αγωγή για αποζημίωσή του, η οποία δικάζεται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό από το αρμόδιο διοικητικό εφετείο (ΣτΕ 77/2009 σκ. 8). Επομένως, παραδεκτώς, με την κρινόμενη αγωγή σωρεύεται και αίτημα καταβολής αποζημίωσης λόγω ηθικής βλάβης της ενάγουσας, κατ' άρθρο 932 ΑΚ.

23. Επειδή, η ενάγουσα διατείνεται ότι από την, επί δωδεκαετία, αδικαιολόγητη άρνηση της Διοίκησης να συμμορφωθεί σε εκτελεστή διοικητική πράξη και, εν συνεχεία, σε δικαστική απόφαση υπέστη ηθική βλάβη, για την αποκατάσταση της οποίας επιδιώκει να της καταβληθεί το ποσό των 50.000 ευρώ. Ενόψει των ανωτέρω δεδομένων, το Δικαστήριο κρίνει ότι η επί μακρό χρόνο άρνηση της Διοίκησης να συμμορφωθεί, αρχικώς, με το περιεχόμενο εκτελεστής διοικητικής πράξης (12 έτη έως την άσκηση της αγωγής) και, εν συνεχεία, με το ακυρωτικό αποτέλεσμα δικαστικής απόφασης (4 έτη έως την άσκηση της αγωγής), προκάλεσε στην ενάγουσα ηθική βλάβη, για την αποκατάσταση της οποίας δικαιούται να λάβει το εύλογο, κατά την κρίση του, ποσό των 5.000 ευρώ, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 932 ΑΚ.

24. Επειδή, κατ' ακολουθία των ανωτέρω, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή η αγωγή, να υποχρεωθεί η εναγόμενη να καταβάλει στην ενάγουσα τα ανωτέρω ποσά και να συμψηφιστούν τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων, λόγω της εν μέρει νίκης και ήττας αυτών, κατ' άρθρο 275 παρ. 1 εδάφ. γ' του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97).

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

- Δέχεται εν μέρει την αγωγή.

21η σελίδα της Α190/2020 απόφασης

- Υποχρεώνει την εναγόμενη να καταβάλει στην ενάγουσα εταιρεία το ποσό των ενός εκατομμυρίου διακοσίων σαράντα εννέα χιλιάδων εννιακοσίων ογδόντα τριών (1.249.983) ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στους 37ο, 38ο, 39ο, 40ο, 41ο, 42ο και 43ο λογαριασμούς του ένδικου έργου, πλέον του ισχύοντος ΦΠΑ που αναλογεί στους 37ο, 38ο και 39ο εξ αυτών, καθώς και το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ λόγω ηθικής βλάβης.

- Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

Η διάσκεψη του Δικαστηρίου έγινε στην Πάτρα στις 5.3.2020 και η απόφαση δημοσιεύθηκε στην ίδια πόλη, σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 12.5.2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΗ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΑΡΤΕΜΙΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ

Ακριβές Αντίγραφο
Πάτρα 22-5-2020
Γραμματέας
Αναστασία Βλαχοπούλου

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Από το υπ' αριθμ. 36/28-08-2020 Πρακτικό της Οικονομικής Επιτροπής Ιονίων Νήσων

Αριθμ. απόφασης 749-36/02-09-2020

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Άσκηση αναιρέσεων και ορισμός πληρεξουσίου δικηγόρου Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου.

Στα νησιά Κέρκυρα, Λευκάδα, Κεφαλονιά και Ζάκυνθο, σήμερα 02-09-2020 ημέρα Τετάρτη και ώρα 11:00, συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση, με τηλεδιάσκεψη μέσω της υπηρεσίας e:Presence.gov.gr, η Οικονομική Επιτροπή Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, μετά από την με αριθμ. πρωτ. οικ. 62554/50/28-08-2020 πρόσκληση της Προέδρου της Οικονομικής Επιτροπής, κας Ρόδης Κράτσα - Τσαγκαροπούλου, Περιφερειάρχης Ιονίων Νήσων, η οποία επιδόθηκε εμπρόθεσμα σε όλα τα μέλη της, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 175, 176, 177 του Ν.3852/2010, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.

ΠΑΡΟΝΤΕΣ:

1. Αμαλία – Ελένη Ανδριώτη, Αντιπρόεδρος, αναπληρώνει την Πρόεδρο, κα Ρόδη Κράτσα – Τσαγκαροπούλου, η οποία απουσιάζει	
2. Γεώργιος Στασινόπουλος	Τακτικό Μέλος
3. Ιωάννης Αρμενιάκος	Τακτικό Μέλος
4. Θεόδωρος Χαλικιάς	Τακτικό Μέλος
5. Νικόλαος Μηλιώτης	Τακτικό Μέλος
6. Νικόλαος Γκισγκίνης	Τακτικό Μέλος
7. Παναγιώτης Ποζίδης	Τακτικό Μέλος

Χρέη γραμματέα εκτελεί η ορισθείσα με την αριθμ. πρωτ. οικ. 62139/25068/27-08-2020 Απόφαση του Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων, υπάλληλος της Π.Ε. Κέρκυρας, Αλίκη – Μικαέλα Γιούργα.

Μετά τη διαπιστωθείσα εκ του Νόμου απαρτία η Αντιπρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής, κα Αμαλία – Ελένη Ανδριώτη, κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

.....ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ .....

Με την έναρξη της συζήτησης του 6^{ου} θέματος, προσήλθε το τακτικό μέλος κα Αικατερίνη Μοθωναίου.

Κατά τη συζήτηση του 13^{ου} θέματος αποχώρησε το τακτικό μέλος κ. Νικόλαος Μηλιώτης

.....ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ .....

Στη συνέχεια τα μέλη της Οικονομικής Επιτροπής προχώρησαν στο παρακάτω θέμα ημερήσιας διάταξης:

15ο Θέμα: Άσκηση αναιρέσεων και ορισμός πληρεξουσίου δικηγόρου Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου.

Η Αντιπρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής Π.Ι.Ν. αναπτύσσει το 15ο θέμα ημερήσιας διάταξης και καταθέτει εισήγηση του Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Ζακύνθου, κ. Γεωργίου Στασινόπουλου η οποία έχει ως εξής:

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του αρθρ. 176 του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Φ.Ε.Κ. 87/Α΄/07-06- 2010) περί αρμοδιοτήτων της Οικονομικής Επιτροπής.
2. Τις διατάξεις του Ν. 2286/1995 «Περί προμηθειών του Δημοσίου Τομέα και ρύθμιση συναφών θεμάτων».
3. Τις διατάξεις του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254^Α).
4. Τις διατάξεις του Ν. 4071/2012.
5. Τις διατάξεις του Ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών» (Προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/15/ΕΕ)
6. Το Π.Δ. 113/2010 (ΦΕΚ 164^Α) περί Ανάληψης υποχρεώσεων από τους διατάκτες.
7. Το Π.Δ. 80/2016(ΦΕΚ 145^Α) περί Ανάληψης υποχρεώσεων από τους διατάκτες.
8. Τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό έτους 2020 της Π.Ι.Ν, σύμφωνα με την 245-23/24-11-2019 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου (ΑΔΑ: 9Λ2Ψ7ΛΕ-ΦΣΓ).

ΕΙΣΗΓΟΥΜΑΣΤΕ

α) την άσκηση αναιρέσεων ενώπιον του ΣτΕ κατά των υπ'αριθμ. Α157/2020 και Α190/2020 αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Πατρών, που εκδόθηκαν επί προσφυγής και αγωγής αντίστοιχα της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία **ΕΒΙΤΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.** κατά της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Η αντίδικη εταιρία ήταν ανάδοχος του έργου «Συμπληρωματικά έργα προστασίας λιμένος Ζακύνθου Α΄ Φάση». Με την Α157/2020 έγινε δεκτή η προσφυγή ως προς την Περιφέρεια Ιονίων και ακυρώθηκε η υπ'αριθμ. 5038/2087/27-1-2012 απόφαση του Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων. Με την Α190/2020 έγινε δεκτή η αγωγή και υποχρεώνεται η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων στην καταβολή του ποσού των 1.249.983 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στους 37°, 38°, 39°, 40°, 41°, 42° και 43° λογαριασμούς του ένδικου έργου, πλέον του ισχύοντος ΦΠΑ, που αναλογεί στους 37°, 38° και 39° εξ αυτών, καθώς και του ποσού των 5.000 ευρώ λόγω ηθικής βλάβης.

Ως προς την σκοπιμότητα άσκησης των αναιρέσεων επισυνάπτεται η γνωμοδότηση του Δικηγόρου Πατρών Σπυρίδωνος Σορβατζιώτη του Φραγκίσκου (άρθρο 176 παρ. 1 περ. ιη) και παρ. 2 Ν. 3852/2010).

β) Την πρόσληψη ως πληρεξουσίου δικηγόρου του Σπυρίδωνος Σορβατζιώτη του Φραγκίσκου, Δικηγόρου Πατρών, οδός Αθ. Διάκου 13. Πάτρα, με αριθμό μητρώου ΔΣΠ 965 και την ανάθεση σε αυτόν της άσκησης αναιρέσεων ενώπιον του ΣτΕ κατά των υπ'αριθμ. Α157/2020 και Α190/2020 αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Πατρών, που εκδόθηκαν επί προσφυγής και αγωγής αντίστοιχα της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία **ΕΒΙΤΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.** κατά της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, της μελέτης των φακέλων, της κατάθεσης και επίδοσης δικογράφων, καθώς και της διενέργειας οιασδήποτε άλλης πράξης απαιτηθεί στα πλαίσια της ανωτέρω εντολής.

Η εν λόγω υπόθεση, λόγω και του ύψους του ποσού που καταλογίζεται εις βάρος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (βλ. ανωτέρω), έχει ιδιαίτερη σημασία για τα συμφέροντα της περιφέρειας και ο χειρισμός της απαιτεί εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία. Για τον λόγο αυτόν ο καθορισμός της αμοιβής του δικηγόρου θα γίνει από το Περιφερειακό Συμβούλιο, στο οποίο θα διαβιβασθεί η σχετική απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής (άρθρο 176 παρ. 1 περ. κ(κβ) Ν. 3852/2010).

**Ο ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**

Συνημμένα:

- 1) Οι Α157/2020 και Α190/2020 αποφάσεις του Διοικ.Εφετείου Πατρών
- 2) Γνωμοδότηση Δικηγόρου

Ακολούθησε διαλογική συζήτηση κατά την οποία το μέλος κ. Νικόλαος Γκισγκίνης κατέθεσε την πρότασή του, ως εξής :

"Το θέμα αυτό το είχατε φέρει και στην προηγούμενη συνεδρίαση και το αποσύρατε για να το προετοιμάσετε καλλίτερα. Εμείς ως Λαϊκή Συσπείρωση έχουμε αρκετά ερωτήματα που θα έπρεπε να μας απαντήσετε. Συγκεκριμένα ποιά ήταν η βασική διαφορά ανάμεσα στην εταιρεία και την τότε Νομαρχία; Γιατί αναφέρει η εταιρεία για την πολύ καλή ποιότητα της δουλειάς της στο λιμένα Ζακύνθου σε σχέση με διπλανές εργολαβίες από αυτήν που δεν ισχύει το ίδιο και πληρώθηκαν; Ποιό το αρχικό κεφάλαιο της διαφοράς και ποιοί οι τόκοι;

Γιατί αφέθηκε να υπάρχουν οι αλληπάλληλες καταδικαστικές αποφάσεις και να φτασουμε να πρέπει να πληρώσει η Π.Ι.Ν. 1.250.000 ευρώ; Αυτά τα ερωτήματα είναι κρίσιμα και πρέπει να τα απαντήσετε όχι μόνο σε εμάς αλλά και στον λαό της Ζακύνθου και όλης της Περιφέρειας που θα κληθεί να πληρώσει το μάρμαρο.

Οι ευθύνες που έχετε ως παρτάξεις και ως κόμματα που διοικήσατε την Π.Ι.Ν αλλά και την πρώην Νομαρχία Ζακύνθου είναι μεγάλες και απαράγραφτες. Γιατί τα πρόσωπα μπορεί να άλλαζαν αλλά οι παρατάξεις που διοίκησαν από το 1985 έως σήμερα είναι συγκεκριμένες, του ΠΑΣΟΚ, ΝΔ και πρόσφατα του ΣΥΡΙΖΑ.

Το πλαίσιο που υπάρχει συνολικά για τα δημόσια έργα εκτρέφει αυτές τις καταστάσεις. Όταν το πρωτεύον είναι η κερδοφορία των επιχειρήσεων και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας τους. Όταν μεταξύ τους από την μια τα βρίσκουν και από την άλλη "σφαζονται" πάντα για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους. Όταν υπάρχει το πολιτικό προσωπικό που στηρίζει και εξυπηρετεί αυτήν την λειτουργία τότε αυτές οι καταστάσεις πολλές φορές είναι αναπόφευκτες.

Εσείς έχετε αποκλειστικά τις ευθύνες και μπορεί να μην είναι μόνο πολιτικές. Βέβαια η μη πολιτικές ευθύνες έχουν παραγραφεί -για ένα μεγάλο κομμάτι της διοίκησης- όπως γνωρίζετε καλά. Αυτό που δεν έχει παραγραφεί είναι το ποσό που θα πληρώσει ο λαός της Ζακύνθου που είναι πιθανόν μέχρι να τελειώσει η υπόθεση να ξεπεράσει το 1,5 εκ. ευρώ. Καλούμε λοιπόν τον λαό να βγάλει τα συμπεράσματα του και να καταδικάσει και στην συνείδηση του αλλά και με τον αγώνα του αυτού που τον καταδικάζουν να πληρώνει, διπλά και τριπλά αυτά τα έργα.

Με αυτή την τοποθέτηση και από την στιγμή που δεν δίνεται απαντήσεις και εξηγήσεις στα παραπάνω ερωτήματα δεν μπορούμε να ψηφίσουμε τον ορισμό δικηγόρου".

Κατά την ψήφιση του θέματος παρόντες ήταν:

1. Αμαλία – Ελένη Ανδριώτη, Αντιπρόεδρος,	
2. Γεώργιος Στασινόπουλος	Τακτικό Μέλος
3. Ιωάννης Αρμενιάκος	Τακτικό Μέλος
4. Αικατερίνη Μοθωναίου	Τακτικό Μέλος
5. Θεόδωρος Χαλικιάς	Τακτικό Μέλος
6. Νικόλαος Γκισγκίνης	Τακτικό Μέλος
7. Παναγιώτης Ποζίδης	Τακτικό Μέλος

Η Οικονομική Επιτροπή μετά από διαλογική συζήτηση και αφού έλαβε υπόψη τα ανωτέρω

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

A) Εγκρίνει την άσκηση αναιρέσεων ενώπιον του ΣτΕ κατά των υπ' αριθμ. Α157/2020 και Α190/2020 αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Πατρών, που εκδόθηκαν επί προσφυγής και αγωγής αντίστοιχα της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία ΕΒΙΤΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε. κατά της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Η αντίδικη εταιρία ήταν ανάδοχος του έργου «Συμπληρωματικά έργα προστασίας λιμένος Ζακύνθου Α' Φάση». Με την Α157/2020 έγινε δεκτή η προσφυγή ως προς την Περιφέρεια Ιονίων και ακυρώθηκε η υπ' αριθμ. 5038/2087/27-1-2012 απόφαση του Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων. Με την Α190/2020 έγινε δεκτή η αγωγή και υποχρεώνεται η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων στην καταβολή του ποσού των 1.249.983 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στους 37°, 38°, 39°, 40°, 41°, 42° και 43° λογαριασμούς του ένδικου έργου, πλέον του ισχύοντος ΦΠΑ, που αναλογεί στους 37°, 38° και 39° εξ αυτών, καθώς και του ποσού των 5.000 ευρώ λόγω ηθικής βλάβης.

Ως προς την σκοπιμότητα άσκησης των αναιρέσεων επισυνάπτεται η γνωμοδότηση του Δικηγόρου Πατρών Σπυρίδωνος Σορβατζιώτη του Φραγκίσκου (άρθρο 176 παρ. 1 περ. ιη) και παρ. 2 Ν. 3852/2010).

B) Εγκρίνει την πρόσληψη ως πληρεξουσίου δικηγόρου του Σπυρίδωνος Σορβατζιώτη του Φραγκίσκου, Δικηγόρου Πατρών, οδός Αθ. Διάκου 13. Πάτρα, με αριθμό μητρώου ΔΣΠ 965 και την ανάθεση σε αυτόν της άσκησης αναιρέσεων ενώπιον του ΣτΕ κατά των υπ' αριθμ. Α157/2020 και Α190/2020 αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Πατρών, που εκδόθηκαν επί προσφυγής και αγωγής αντίστοιχα της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία ΕΒΙΤΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε. κατά της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, της μελέτης των φακέλων, της κατάθεσης και επίδοσης δικογράφων, καθώς και της διενέργειας οιασδήποτε άλλης πράξης απαιτηθεί στα πλαίσια της ανωτέρω εντολής.

Η εν λόγω υπόθεση, λόγω και του ύψους του ποσού που καταλογίζεται εις βάρος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (βλ. ανωτέρω), έχει ιδιαίτερη σημασία για τα συμφέροντα της περιφέρειας και ο χειρισμός της απαιτεί εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία. Για τον λόγο αυτόν ο καθορισμός της αμοιβής του δικηγόρου θα γίνει από το Περιφερειακό Συμβούλιο, στο οποίο θα διαβιβασθεί η σχετική απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής (άρθρο 176 παρ. 1 περ. κ(κβ) Ν. 3852/2010).

Το μέλος κ. Νικόλαος Γκισγκίνης ψηφίζει την πρόταση που κατέθεσε, όπως παρατίθεται παραπάνω.

Η παραπάνω απόφαση έλαβε αριθμό 749-36/02-09-2020

.....ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ .....

Μετά τη συζήτηση του παραπάνω θέματος, λύεται η συνεδρίαση της Οικονομικής Επιτροπής Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Αμαλία – Ελένη Ανδριώτη

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Αλίκη - Μικαέλα Γιούργα

ΤΑ ΜΕΛΗ

Γεώργιος Στασινόπουλος

Ιωάννης Αρμενιάκος

Αικατερίνη Μοθωναίου

Θεόδωρος Χαλικιάς

Νικόλαος Μηλιώτης

Νικόλαος Γκισγκίνης

Παναγιώτης Ποζίδης

ΓΡΑΜΨΑ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ**Από:** Spyros Sorvatziotis [sorvlaw@otenet.gr]**Αποστολή:** Παρασκευή, 31 Ιουλίου 2020 2:28 μμ**Προς:** ΓΡΑΜΨΑ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ**Θέμα:** Re: ΥΠΟΘΕΣΗ ΕΒΙΤΕΡ ΚΑΤΑ ΠΙΝ

Καλησπέρα σας,

Σε συνέχεια της επικοινωνίας μας και αναφορικά με την διερεύνηση της δυνατότητας άσκησης ενδίκων μέσων σας γνωρίζω τα εξής:

Κατά των υπ' αριθμ. Α 157/2020 και Α 190/2020 είναι δυνατή η άσκηση αντίστοιχων αιτήσεων αναίρεσης ενώπιον του ΣτΕ οι καταρχήν, λόγω της φύσης της διαφοράς (αναφορικά με την Α 157/2020) και του χρηματικού αντικειμένου της απαίτησης (αναφορικά με την Α190/2020) θα ασκηθούν παραδεκτά με την επιφύλαξη της προβολής λόγων κατ' άρθρο 53 παρ. 3 του Π.Δ. 18/1989 για την οποία απαιτείται ενδελεχής έρευνα των στοιχείων του φακέλου.

Με βάση τα παραπάνω και λαμβάνοντας υπόψη τα δυσχερή νομικά ζητήματα που τίθενται (εύρος συμμόρφωσης διοίκησης με προγενέστερη δικαστική απόφαση, παθητική νομιμοποίηση Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, νομιμότητα ανακλητικής απόφασης, εκπρόθεσμο προσφυγής κλπ), το χρόνο που απαιτείται για την μελέτη της δικογραφίας (διαφορά που ξεκινά από το έτος 1999) και το ύψος της συνολικής επιδικασθείσας απαίτησης της αντιδίκου (1.249.983 + 5000 ηθική βλάβη) το δικηγορικό μας γραφείο προτίθεται να αναλάβει την μελέτη της υπόθεσης και την σύνταξη αιτήσεων αναίρεσης κατά των ανωτέρω αποφάσεων με αμοιβή προσδιοριζόμενη ως εξής:

1. Μελέτη φακέλου και άσκηση αίτησης αναίρεσης κατά της υπ' αριθμ. Α 157/2020. Αμοιβή για σύνταξη αίτησης αναίρεσης (συμπεριλαμβανομένων εξόδων κατάθεσης και επίδοσης δικογράφου) 2400 ευρώ + ΦΠΑ 24%
2. Μελέτη φακέλου και άσκησης αναίρεσης κατά της υπ' αριθμ. Α 190/2020 απόφασης Αμοιβή για σύνταξη αίτησης αναίρεσης (συμπεριλαμβανομένων εξόδων κατάθεσης και επίδοσης δικογράφου) 2000 ευρώ + ΦΠΑ 24%

Με εκτίμηση

Σπύρος Σορβατζιώτης

Δικηγόρος

Δ. & Σ. ΣΟΡΒΑΤΖΙΩΤΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Αθ. Διάκου 13, 262 24 ΠΑΤΡΑ

Τ: 2610. 310224, Φ: 2610. 322562

sorvlaw@otenet.gr

D. & S. SORVATZIOTIS & ASSOCIATES

LAW OFFICE

13, Athanasiou Diakou str.

262 24, PATRAS GREECE

T: + 30 2610. 310224, F: + 30 2610. 322562

sorvlaw@otenet.gr

Οι πληροφορίες που συμπεριλαμβάνονται στο παρόν μήνυμα είναι εμπιστευτικές. Αν έχετε λάβει το παρόν μήνυμα από λάθος ή/και δεν είστε ο προοριζόμενος παραλήπτης, παρακαλείσθε να το διαγράψετε και να ενημερώσετε τον αποστολέα αμέσως. Η αποκάλυψη, αναπαραγωγή, διανομή ή άλλη χρήση των

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Δ. & Σ. ΣΟΡΒΑΤΖΙΩΤΗ - ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

Αθανασίου Διάκου 13, Πάτρα 26224, Τηλ.: 2610 310224, Fax 2610 322562

Email: sorvlaw@otenet.gr

Προς

Την Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Πάτρα, 1 Σεπτεμβρίου 2020

Θέμα: Γνωμοδότηση περί άσκησης αναίρεσης κατά των υπ' αριθμ Α157/2020 και Α190/2020 αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Πατρών (υπόθεση ΕΒΙΤΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.)

Σύντομο ιστορικό: Οι υπ' αριθμ. Α157/2020 και Α190/2020 αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Πατρών εκδόθηκαν, η μεν πρώτη επί της από 5.11.2012 προσφυγής της εταιρίας ΕΒΙΤΕΡ ΕΛΛΑΣ Α.Ε. με την οποία ζητήθηκε η ακύρωση της υπ' αριθμ. 5038/2087/27.1.2012 απόφασης του Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων η δε δεύτερη επί της από 2.11.2011 αγωγής της ίδιας εταιρείας κατά της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων με την οποία ζητήθηκε η καταβολή ποσού 1.249.983 ευρώ που αφορά και αντιστοιχεί στους 37^ο, 38^ο, 39^ο, 40^ο, 41^ο, 42^ο και 43^ο λογαριασμούς του έργου "Συμπληρωματικά έργα προστασίας Λιμένα Ζακύνθου α Φάση» το οποίο είχε ανατεθεί στην άνω εταιρεία δυνάμει της από 10.4.1985 σύμβασης, πλέον του ισχύοντος ΦΠΑ των 37^{ου}, 38^{ου} και 39^{ου} λογαριασμού, με το νόμιμο τόκο από 21.10.2009 και πλέον των 50.000 ευρώ για αποκατάσταση της ηθικής βλάβης της ενάγουσας.

Με την υπ' αριθμ. Α 157/2020 απόφαση έγινε δεκτή η προσφυγή της αντιδίκου εταιρείας και ακυρώθηκε η προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 5038/2087/27.1.2012 απόφαση του Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων με την οποία είχε ανακληθεί η προηγούμενη υπ' αριθμ. 18958/17.12.1999 απόφαση του Γ.Γ. Περιφέρειας Ιονίων Νήσων με την αιτιολογία ότι η ανάκληση αυτή τυγχάνει, μη νόμιμη αφού με αυτήν

ανατρέπεται το ακυρωτικό αποτέλεσμα της υπ' αριθμ. 239/2007 αμετάκλητης απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών με την οποία είχε ακυρωθεί η παράλειψη της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του τότε Ν.Α. Ζακύνθου να συμμορφωθεί και να εκτελέσει την υπ' αριθμ. 18958/17..12.1999 απόφαση του Γ.Γ. Περιφέρειας Ιονίων Νήσων και υποχρεώθηκε αυτή στις νόμιμες ενέργειες.

Αντιστοίχως, η υπ' αριθμ. Α 190/2020 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πατρών, στηριζόμενη κατά κύριο λόγο στο σκεπτικό της άνω υπ' αριθμ. Α 157/2020 (σημ: οι δύο αποφάσεις εκδόθηκαν από το ίδιο Δικαστήριο με την ίδια σύνθεση) και στην ακύρωση της ανακλητικής υπ' αριθμ. 5038/2087/27.1.2012 απόφασης του Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων με την οποία είχε ανακληθεί η προηγούμενη υπ' αριθμ. 18958/17..12.1999 απόφαση του Γ.Γ. Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, στην οποία στηρίζει τις αξιώσεις της η ενάγουσα

Κρίσιμα νομικά ζητήματα: Όπως προκύπτει από το παραπάνω ιστορικό οι δύο αποφάσεις είναι αλληλένδετες καθώς το σκεπτικό της υπ' αριθμ. Α190//2020 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών με την οποία επιδικάζεται σε βάρος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων το αιτούμενο ποσό στηρίζεται κατά κύριο λόγο στην προηγούμενη δημοσίευση της υπ' αριθμ. Α 157/2020 απόφασης του ίδιου Δικαστηρίου.

Συνεπώς, πέραν των επιμέρους ζητημάτων που τίθενται στην υπ' αριθμ. Α 190/2020 απόφαση (πχ. παραγραφή των αξιώσεων και διακοπή με την άσκηση προσφυγής κατά της διοικητικής πράξης ανάκλησης της υπ' αριθμ. 5038/2087/27.1.2012 απόφασης του Περιφερειάρχη Ιονίων Νήσων) κρίσιμο κατά την άποψή μου θέμα είναι ο προσδιορισμός του εύρους της δέσμευσης του δικαστηρίου από το δεδικασμένο της υπ' αριθμ. 239/2007 αμετάκλητης απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών και αν αυτό καταλαμβάνει και την κρίση περί της αρμοδιότητας του οργάνου που εξέδωσε την απόφαση αυτή ή περιορίζεται στην ορθότητα ή μη της τεχνικής κρίσης που εμπεριέχεται στην απόφαση αυτή.

Το ανωτέρω ζήτημα που, κατά την άποψή μου, δεν εμπίπτει στο απαράδεκτο του άρθρου 53 παρ 3 του Π.Δ. 18/1989 όπως αυτή διαμορφώθηκε με το άρθρο 15 παρ.2 Ν.4446/2016, χρήζει περαιτέρω ανάλυσης και μπορεί να αποτελέσει βάσιμο λόγο αναίρεσης.

Περαιτέρω και αναφορικά με το σκεπτικό της υπ' αριθμ. Α 157/2020 απόφασης του Δ.Εφ.Πατρών που απέρριψε τον ισχυρισμό που προβλήθηκε από την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων περί εκπροθέσμου της ασκηθείσας προσφυγής (σημ: ασκήθηκε σχεδόν 11 μήνες μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης) θεωρώ ότι η σχετική δικαστική κρίση, κατά παράβαση της πάγιας νομολογίας του ΣτΕ, παραγνωρίζει το γεγονός ότι το αποδεδειγμένο της γνώση του διαδίκου ώστε να αποτελέσει αυτή εναρκτήριο γεγονός για την σχετική προθεσμία προσφυγής κρίνεται σε συνδυασμό με το εύλογο ενδιαφέρον αυτού για την υπόθεση. Το ενδιαφέρον αυτό που εν προκειμένω τεκμηριώνεται στην άσκηση της από 12.10.2009 αίτησης για διαπίστωση της μη συμμόρφωσης στην υπ' αριθμ. 239/2007 απόφαση καθώς και την δημοσίευση της υπ' αριθμ. 1/2012 απόφασης που έκρινε επ' αυτής, σε χρόνο που απέχει διάστημα μεγαλύτερο των 60 ημερών από την άσκηση της προσφυγής, συνιστά τεκμήριο γνώσης, που δεν λήφθηκε υπόψη από την άνω απόφαση η οποία αν σωστά εκτιμούσε το αποδεικτικό υλικό και εφάρμοζε την ανωτέρω αρχή θα οδηγείτο σε απόρριψη της προσφυγής ως εκπρόθεσμης. Ο λόγος δε αυτός του οποίου η προβολή είναι παραδεκτή κατ' άρθρο 53 παρ. 3 του Π.Δ. 18/1989 κατά τα ανωτέρω προβαλλόμενο, μπορεί να οδηγήσει στην αναίρεση της άνω απόφασης.

Συμπέρασμα: Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω δυσχερή νομικά ζητήματα που προέκυψαν κατά την αρχική μελέτη της υπόθεσης σε συνδυασμό με το ύψος του αντικείμενου της διαφοράς (1.249.983 ευρώ πλέον ΦΠΑ των 37^{ου}, 38^{ου} και 39^{ου} λογαριασμού) γνωμοδοτώ-εισηγούμαι την άσκηση αίτησης αναίρεσης κατά των υπ' αριθμ. Α157/2020 και Α190/2020 αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Πατρών ώστε να εδωκλήθουν τα προβλεπόμενα εκ του νόμου ένδικα μέσα. Σημειώνω δε ότι όπως προκύπτει από το σκεπτικό της υπ' αριθμ. Α 190/2020 απόφασης με δεδομένο ότι δεν προκύπτει η επίδοση της αγωγή στην Π.Ιονίων Νήσων η τυχόν απόρριψη των αιτήσεων αναίρεσης δεν θα επιβαρύνει την απαίτηση της αντιδίκου με τόκους.

Ο Γνωμοδοτών Δικηγόρος

Σπύρος Σορβατάκης
Δικηγόρος

Αθ. Διάκου 13, Πάτρα Τ.Κ 26224

2610 310224, fax 2610 322562

email: sorvlaw@otenet.gr

ΑΦΜ 073274612

-----Παράλειψη-----

Ακολούθησε διαλογική συζήτηση κατά την οποία το μέλος κ. Νικόλαος Γκισγκίνης κατέθεσε την πρότασή του, ως εξής :

"Το θέμα αυτό το είχατε φέρει και στην προηγούμενη συνεδρίαση και το αποσύρατε για να το προετοιμάσετε καλλίτερα. Εμείς ως Λαϊκή Συσπείρωση έχουμε αρκετά ερωτήματα που θα έπρεπε να μας απαντήσετε. Συγκεκριμένα ποιά ήταν η βασική διαφορά ανάμεσα στην εταιρεία και την τότε Νομαρχία; Γιατί αναφέρει η εταιρεία για την πολύ καλή ποιότητα της δουλειάς της στο λιμένα Ζακύνθου σε σχέση με διπλανές εργολαβίες από αυτήν που δεν ισχύει το ίδιο και πληρώθηκαν; Ποιό το αρχικό κεφάλαιο της διαφοράς και ποιοί οι τόκοι;

Γιατί αφέθηκε να υπάρχουν οι αλληπάλληλες καταδικαστικές αποφάσεις και να φτασουμε να πρέπει να πληρώσει η Π.Ι.Ν. 1.250.000 ευρώ; Αυτά τα ερωτήματα είναι κρίσιμα και πρέπει να τα απαντήσετε όχι μόνο σε εμάς αλλά και στον λαό της Ζακύνθου και όλης της Περιφέρειας που θα κληθεί να πληρώσει το μάρμαρο.

Οι ευθύνες που έχετε ως παρτάξεις και ως κόμματα που διοικήσατε την Π.Ι.Ν αλλά και την πρώην Νομαρχία Ζακύνθου είναι μεγάλες και απαράγραπτες. Γιατί τα πρόσωπα μπορεί να άλλαζαν αλλά οι παρατάξεις που διοίκησαν από το 1985 έως σήμερα είναι συγκεκριμένες, του ΠΑΣΟΚ, ΝΔ και πρόσφατα του ΣΥΡΙΖΑ.

Το πλαίσιο που υπάρχει συνολικά για τα δημόσια έργα εκτρέφει αυτές τις καταστάσεις. Όταν το πρωτεύον είναι η κερδοφορία των επιχειρήσεων και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας τους. Όταν μεταξύ τους από την μια τα βρίσκουν και από την άλλη "σφαζονται" πάντα για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους. Όταν υπάρχει το πολιτικό προσωπικό που στηρίζει και εξυπηρετεί αυτήν την λειτουργία τότε αυτές οι καταστάσεις πολλές φορές είναι αναπόφευκτες.

Εσείς έχετε αποκλειστικά τις ευθύνες και μπορεί να μην είναι μόνο πολιτικές. Βέβαια η μη πολιτικές ευθύνες έχουν παραγραφεί -για ένα μεγάλο κομμάτι της διοίκησης- όπως γνωρίζετε καλά. Αυτό που δεν έχει παραγραφεί είναι το ποσό που θα πληρώσει ο λαός της Ζακύνθου που είναι πιθανόν μέχρι να τελειώσει η υπόθεση να ξεπεράσει το 1,5 εκ. ευρώ. Καλούμε λοιπόν τον λαό να βγάλει τα συμπεράσματα του και να καταδικάσει και στην συνείδηση του αλλά και με τον αγώνα του αυτού που τον καταδικάζουν να πληρώνει, διπλά και τριπλά αυτά τα έργα.

Με αυτή την τοποθέτηση και από την στιγμή που δεν δίνεται απαντήσεις και εξηγήσεις στα παραπάνω ερωτήματα δεν μπορούμε να ψηφίσουμε τον ορισμό δικηγόρου".

Η Περιφερειακή Σύμβουλος κ.Βαρβάρα (Βέρα) Κορωνάκη τόνισε ότι μετά και την πρόταση- τοποθέτηση του Περιφερειακού Συμβούλου κ Νικόλαου Γκισγκίνη της Λαϊκής Συσπείρωσης, θα ψηφίσει ΛΕΥΚΟ.

Κατά την ψηφοφορία παρόντες ήταν οι κάτωθι Περιφερειακοί Σύμβουλοι:

1. Νικόλαος Μουζακίτης του Σπυρίδωνος, Πρόεδρος Π.Σ.
2. Ολυμπία (Ολίβια) Καρδακάρη, του Νικολάου Γραμματέας Π.Σ.
3. Γεώργιος Στασινόπουλος του Ιωάννη
4. Αμαλία-Ελένη Ανδριώτη-Σκορδίλη του Στεφάνου
5. Ανδρέας Κτενάς του Γεωργίου
6. Κωνσταντίνος Καποδίστριας του Δημητρίου
7. Αικατερίνη Μοθωναίου του Διονυσίου
8. Ευστάθιος – Σωτήριος Κουρής του Σπυρίδωνος
9. Κωνσταντίνος Ζορμπάς του Δημητρίου
10. Ιωάννης Αρμενιάκος του Γεωργίου
11. Εμμανουήλ Ορφανουδάκης του Γεωργίου
12. Αθανάσιος Λιβιτσάνης του Μιχαήλ

13. Θεόδωρος Γαλιατσάτος του Αποστόλη
14. Σπυρίδων Γαλιατσάτος του Μιχαήλ-Σωτηρίου
15. Θεόδωρος Χαλικιάς του Ιωάννη
16. Διονύσιος Μπάστας του Παύλου
17. Αθανάσιος Καραϊσκος του Κωνσταντίνου
18. Σπυρίδων Σπύρου του Πέτρου
19. Σπυρίδων Ιωάννου του Δημητρίου
20. Θεόδωρος (Μποκές) Τσουκαλάς του Διονυσίου
21. Αντώνιος Δουβίτσας του Ιωάννη
22. Αλεξάνδρα Μπαλού του Αριστείδη
23. Χαράλαμπος Χαραλάμπους του Μιχαήλ
24. Διονύσιος Κεφαλληνός του Παναγιώτη
25. Νικόλαος Γκισγκίνης του Γεωργίου
26. Ευγενία Κολουβά του Γεωργίου
27. Αλέξανδρος Αλεξάκης του Ιωάννη
28. Παναγιώτης Ποζίδης του Μενελάου
29. Ιωάννης Ροντογιάννης του Βασιλείου
30. Ιωάννης Αϊβατίδης του Γεωργίου
31. Βαρβάρα (Βέρα) Κορωνάκη του Σπυρίδωνος
32. Δημήτριος Σπανός του Διονυσίου-Ευάγγελου,
33. Νικόλαος Μηλιώτης του Αναστασίου,
34. Τηλέμαχος Γαβαλάς του Σπυρίδωνος,
35. Σταύρος Τραυλός του Παναγή,
36. Αλέξανδρος Μιχαλάς του Διονυσίου, Αντιπρόεδρος Π.Σ.,
37. Παναγής Δρακουλόγκωνας του Βασιλείου
38. Χρήστος-Ηρακλής Σκούρτης του Πέτρου.

-----Παράλειψη-----

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Το Περιφερειακό Συμβούλιο Ιονίων Νήσων εγκρίνει την εξειδίκευση πίστωσης και καθορισμού αμοιβής πληρεξουσίου δικηγόρου για την άσκηση αναιρέσεων κατά δικαστικών αποφάσεων ενώπιον του ΣΤΕ, ως η εισήγηση.

Οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ.κ. Αλεξάνδρα Μπαλού του Αριστείδη, Χαράλαμπος Χαραλάμπους του Μιχαήλ, Διονύσιος Κεφαλληνός του Παναγιώτη, Νικόλαος Γκισγκίνης του Γεωργίου και Ευγενία Κολουβά του Γεωργίου ψήφισαν ΛΕΥΚΟ διότι σύμφωνα με την τοποθέτηση του κ. Νικόλαου Γκισγκίνη.

Η Περιφερειακή Σύμβουλος κ. Βαρβάρα (Βέρα) Κορωνάκη ψήφισε ΛΕΥΚΟ.

-----Παράλειψη-----

Αφού εξαντλήθηκαν τα θέματα λύεται η συνεδρίαση.
Συντάχθηκε το πρακτικό και αφού διαβάστηκε και βεβαιώθηκε υπογράφεται .

Η παρούσα απόφαση έλαβε αυξ. αριθμό **163-17/2020**

Ο Πρόεδρος Π.Σ.

Η Γραμματέας Π.Σ.

Νικόλαος Μουζακίτης

Ολυμπία (Ολίβια) Καρδακάρη